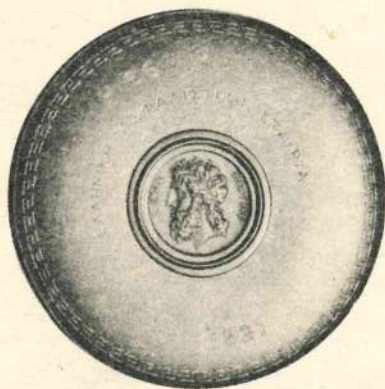

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ

Η ΕΘΝΙΚΗ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΔΙΧΩΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ

ΑΘΗΝΑΙ

1968

Η ΕΘΝΙΚΗ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΔΙΧΩΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ

ΑΘΗΝΑΙ

1968

Η ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ φόβος

ἐν χωρεῖ ἀμφιβολία. Ὁ φόβος εἶναι τὸ κίνητρο κάθε προσπαθείας πρὸς ἀσφάλισι. Ὁ ἄνθρωπος, εἴτε ἀνήκει στοὺς χρόνους πού τὸ φυσικὸ δίκαιο κυριαρχοῦσε, εἴτε ἀνήκει στὸν πολιτισμὸ τῆς τεχνοκρατίας, πρὸς δύο θεμελιακοὺς στόχους κατατείνει :

Ὁ 1ος εἶναι νὰ κυριαρχήσῃ πάνω στὴ φύσι καὶ νὰ προσποριστῇ ἀγαθὰ. Καὶ

Ὁ 2ος εἶναι νὰ διατηρήσῃ καὶ ν' ἀσφαλίσῃ τὰ ἀγαθὰ πού κατέκτησε.

Γύρω ἀπ' αὐτοὺς τοὺς δύο πόλους, συστρέφεται κάθε ἀνθρώπινη δραστηριότητα. Εἴτε ὕλική, εἴτε πνευματική. Σ' αὐτὲς τὶς δύο ροπὲς θὰ ἀνακαλύψῃ ὁ ἄνθρωπος τὶς ρίζες τῶν πολιτισμῶν, ὅποια ὀνομασία κι' ἂν φέρουν.

Πολλὲς μάλιστα τριγυρίζουν τὸν ἄνθρωπο : Οἱ θεομηνίες, ἡ φωτιά, τ' ἀτυχήματα, καὶ τὸ μεγάλο ἀναπόφευκτο, ὁ θάνατος. Μπροστὰ σ' αὐτὲς τὶς μάλιστα ἐνοιῶσε ἀπ' τὰ πιὸ πρωτόγονα χρόνια τὴν ἀνάγκη νὰ

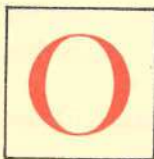
προστατευτή ἢ ν' ἀναβάλη τὸ μοιραῖο. Ὑλικά και ψυχολογικά. Ἀναζητοῦσε μία ψυχολογικὴ ἐξισορρόπησι, κι' αὐτὴ ἢ λαχτάρᾳ τὸν ᾠδήγησε στὴν ἀνακάλυψι τῆς Θεότητος. Αἰσθάνθηκε τὴν ἀνάγκη ν' ἀνακαλύψῃ δυνάμεις, ἰσχυρότερες ἀπ' αὐτὸν, ποὺ προστάτευαν καὶ τιμωροῦσαν. Οἱ θρησκευεῖς τῶν πρωτόγονων στάθηκαν οἱ πρῶτοι ἀσφαλιστικοὶ ὀργανισμοί. Ἀπ' αὐτὲς ξεκινᾷ ἡ ἱστορία τῶν ἀσφαλιστῶν. Κι' ὅταν ἀκόμα ὁ Χριστιανισμὸς ὕψωσε τὸν ἄνθρωπο σὲ ἀπίθανα πνευματικὰ ψηλῶματα, καὶ σ' αὐτὲς ἀκόμα τὶς πνευματικώτατες σφαῖρες οἱ μᾶζες ἀποθέτανε τὴν ἀσφάλισί τους στὸ Θεό. Λογαριάζανε πὼς ἢ πίστι ἦτανε ἀρκετὴ, ἀφοῦ μποροῦσε νὰ κινήσῃ ὄρη. Καὶ μολονότι ὁ Χριστὸς ξεχώρισε τὸ τί ἀνήκει στὸ Θεό, καὶ τὸ τί ἀνήκει στὸν Καίσαρα, κατὰ τρόπο διαυγέστερο κι' ἀπὸ κρύσταλλο, οἱ ἄνθρωποι, στηριζόμενοι στὴ ρῆσι «Μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν αὐριον, ἢ γὰρ αὐριον μεριμνήση τὰ ἑαυτῆς», λογάρισαν τὴν ἀσφάλισι μέριμνα γιὰ τὴν αὐριο καὶ τὴν θεωρήσανε ἐπέμβασι στὸ ἔργα τῆς Προνοίας. Ὡς τόσο ὁ Ἰησοῦς τὸ προβάδισμα στὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ στὴ δικαιοσύνη του ζήτησε ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο κι' ὑποσχέθηκε ταυτόχρονα πὼς «ταῦτα πάντα—δηλαδὴ τὰ ὑλικά—προστεθήσεται ὑμῖν». Ποία ἄλλη θὰ ἦταν πιὸ ξεκάθαρη τοποθέτησι ;

Ἄλλὰ δὲν εἶναι τοῦτο τὸ αἶτιο ποὺ ἄργησε πολὺ ἢ ἀσφαλιστικὴ ἰδέα νὰ βρῆ τὴν ἐπιστημονικὰ συστηματοποιημένη μορφή της.

Ὅσοι μιλοῦν γιὰ προϊστορία τῶν ἀσφαλίσεων ὑπερβάλλουν. Ἡ νηπιακὴ ἡλικία τῶν ἀσφαλίσεων μάλιστα. Ὅχι δμως ἡ προϊστορία, γιὰ τὸν ἀπλούστατο λόγο πὼς, ὅταν ἢ προϊστορία ἱστορηθῆ, παύει νὰ εἶναι προϊστορία.

Ἡ ἀσφαλιστικὴ ὀργάνωσις ἀποτελεῖ δίδυμη ἀδελφὴ τῆς κεφαλαιοκρατικῆς κοινωνίας. Ἀκόμα καὶ στὰ χρόνια τῆς Ἰταλικῆς Ἀναγεννήσεως δὲν ἔχουμε παγιωμένους ἀσφαλιστικούς ὀργανισμούς, ἀλλὰ ἀλληλοβοηθητικὰ σωματειακὰς ὀργανώσεις, ἀλληλοβοηθητικὰ σωματεῖα καὶ ὄχι ἀσφαλιστικὰς ἐπιχειρήσεις μὲ τὴ σύγχρονη σημασίαν τοῦ δρου. Βέβαια ἡ ἐμπορικὴ ἀνθησι στὴν Ἰταλία μπορεῖ νὰ δημιουργήσῃ τὸ πρῶτο ἀσφαλιστήριον συμβόλαιον, ἀλλὰ ἡ ἀσφάλις, παρὰ τὴν ἐμπορικὴν ἀνθησι, παραμένει νηπιακὴ καὶ περιστασιακὴ.

Ἐμπορος τῆς Βενετίας

ΓΕΝΑΡΟΣ εἶναι ἔμπορος τῆς Βενετίας. Εἶναι ἔμπορος καὶ πλοιοκτῆτης μαζί. Τὰ καράβια τοῦ ὀργώνουν τὰ νερὰ τῆς Μεσογείου καὶ τοῦ φέρνουν πράματα πού μοσκοπουλᾷ στὴν Ἰταλία.

Ἐνὰ Γενάρου εἶναι ἡ ἐνσάρκωσις τοῦ ἰδανικοῦ φίλου. Ἀγαπᾷ τὸ Βασάνη πού πρέπει ἀπαραίτητα νὰ ταξιδέψῃ γιὰ ν' ἀνταμώσῃ τὴν ἀγαπημένην του, τὴν Πόρτσια. Τοῦ λείπουν τρεῖς χιλιάδες τάλληρα καὶ ἀπευθύνεται καὶ τὰ ζητᾷ ὡς δάνειον ἀπὸ τὸ Γενάρου, τὸν ἔμπορον τῆς Βενετίας. Τὰ ζητᾷ ὁμως σὲ μιὰ στιγμὴ πού

κι' ὁ Γενάρος ἔχει ἔλλειψι μετρητοῦ. Περιμένει βέβαια τὰ καράβια του, ἀλλ' αὐτὰ ἀργοῦσαν. Καὶ τὰ καράβια του μποροῦσαν ν' ἀντικρύσουν ἓνα σωρὸ κινδύνους. Θεομηνίες, φωτιά, πειρατές. Δύσκολα μποροῦσε νὰ βρῆ ἀμέσως τρεῖς χιλιάδες τάλληρα. Ἄλλὰ τὸ αἶσθημα τῆς φιλίας τὸν σπρώχνει καὶ νὰ ταπεινωθῆ ἀκόμα προκειμένου νὰ ἐξοικονομήσῃ τὰ χρήματα ποὺ χρειαζόταν ὁ φίλος του ὁ Βασάνης. Γιατὶ μεγάλη ταπείνωσι ἦταν γιὰ τὸ Γενάρο νὰ πάη νὰ ζητήσῃ δανεικὰ ἀπὸ τὸν Σάυλωκ, ποὺ μισοῦσε θανάσιμα τὸν Γενάρο. Καὶ τοῦ τὸ λέει ξεκάθαρα ὁ Σάυλωκ, κάνοντας πὼς σκέφτεται καὶ παριστάνοντας πὼς μονολογεῖ, ἐνῶ ὅ,τι λέει τὸ λέει γιὰ νὰ τ' ἀκούσῃ ὁ Γενάρος.

— Τρεῖς χιλιάδες τάλληρα. Πολλά... Πολλά.

Θὰ ὑπογράψῃ βέβαια ὁμολογὸ ὁ Γενάρος. Καὶ θὰ πληρώσῃ τόκο τσουχετὸ στὸν Σάυλωκ. Δὲν νοιάζεται ὅμως γι' αὐτὰ ὁ Γενάρος. Ἡ ἐννοια του εἶναι μία. Πὼς νὰ ὑπηρετήσῃ τὸν ἀκριβὸ τοῦ φίλου. Δὲν θὰ παζάρευε γιὰ τὸν τόκο. Ὁ Σάυλωκ ὅμως δὲν θέλει τόκο. Τὸ μόνο ποὺ ζητᾷ εἶναι ἂν δὲν πληρωθῆ τὸ ὁμολογὸ στὴν ὥρα του νὰ κόψῃ ἀπὸ τὸ Γενάρο μὲ τὸ ἴδιο του τὸ χέρι μιὰ λίτρα κρέας ἀπὸ τὸ μέρος τῆς καρδιάς. Κοντολογίῃς νὰ σκοτώσῃ τὸ Γενάρο. Καὶ ξαναλέει ὁ Σάυλωκ :

— Τρεῖς χιλιάδες τάλληρα... Πολλά... Πάρα πολλά...

Κι' ὅταν ὁ Γενάρος προσπαθῆ νὰ τὸν πείσῃ ν' ἀλλάξῃ τὸ εἶδος τοῦ τόκου, ὁ Σάυλωκ ἀρνιέται καὶ τοῦ φωνάζει τούτῃ τῇ φορᾷ ἀπὸ θέσεως ἰσχύος :

— Θυμᾶσαι στὸ Ριάλτο ποὺ ἄρπαξες καὶ πέταξες κατὰ γῆς τὸν ἐβραϊκὸ μου τὸν τσουμπέ, ποὺ μὲ χτύπησες... Γιατί ; Γιατί εἶμαι Ὁβρηός.

Και τότε, θέλοντας να δείξει πόσο σκληρή ήταν ή καταφρόνια του Γενάρου προς τη φυλή του Σάυλωκ, ο τελευταίος λέει το υπέροχο απόσπασμα του Σαίξπηρ που βάζει στο στόμα του Σάυλωκ την απολογητική όλων των κατατρεγμένων φυλών. Αιώνια καταδίκη του φυλετισμού για όλους τους καιρούς.

‘Ο Γενάρος δέχεται μαζί με την ασυνήθιστη και στομφώδη κριτική του Σάυλωκ, να υπογράψει το όμολογο, με τον εγκληματικό αυτό τόκο.

‘Ο Σαίξπηρ γεννήθηκε στα 1564 μήνα ‘Απρίλιο. Τόν «Έμπορο τής Βενετίας» τόν έγραψε γύρω από το 1610. ‘Αν υπήρχε ασφάλεια ζωής στην άνθουσα τότε, σ’ ολόκληρη την περιοχή τής Μεσογείου, Βενετία, την πλούσια Βενετία, την πανίσχυρη Βενετία των Δόγηδων, δέν θ’ ασφάλιζε τή ζωή του μπροστά σέ τέτοια άμεση άπειλή θανάτου. Γιατί ο Σάυλωκ, που τόν μισούσε θανάσιμα, δέν χωράτευε. ‘Ηταν, όπως και άποδείχθηκε, άνελέητος. Δέν τόν ένδιέφεραν τά τρεις χιλιάδες τάλληρα. Τόν ένδιέφερε ή έκδίκησι. ‘Αποζητούσε τόν νόμιμο φόνο. Του τόν έπιτρέπανε τής Βενετίας οί νόμοι. Δέν τ’ άγνοούσε όλα τουτα ο Γενάρος, δέν ζούσε στο Μεσαίωνα ο Γενάρος. ‘Ο Μεσαίωνας είχε περάσει. Είχε από χρόνια φουσήξει ο άγέρας τής ‘Αναγεννήσεως. Τόν έμπόριο άνθουσε, οί ναυτικές μεταφορές ήταν στο άπόγειο τής δόξας τους. Παρ’ όλα αυτά ο πλούσιος έμπορος τής Βενετίας δέν φαίνεται από πουθενά και από τίποτα πώς μπορούσε να ασφάλιση τή ζωή του, άν τόν όμολογο έληγε χωρίς να πληρωθή, πράγμα που πιθανότατα μπορούσε να συμβή στα χρόνια τής ίστιοπλοΐας. Δέν υπήρχε όμως και μετά τόν Μεσαίωνα και μετά τήν ‘Αναγέννησι ώργανωμένη ασφάλισης. ‘Αραιά και που άπόπειρες ασφαλιστικές, άλλα όχι βιώσιμες.

Τὸ καφενεῖο τοῦ Ἔντουαρντ Λόυντ

ΕΡΑΣΑΝΕ περισσότερα ἀπὸ ἑκατὸ χρόνια μετὰ τὸν ἔμπορο τῆς Βενετίας γιὰ νὰ ἀποκαλυφθῆ ὡς θεμελιακὴ μορφή τεραστίου ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ, τὸ ἀρχικὸ τοῦ κῦτταρο. Ἐνας καφετζῆς : ὁ Ἔντουαρντ Λόυντ, ποὺ εἶχε ἓνα μετριάτατο καφενεῖο στὰ 1689, στὴν Τόουερ Στρήτ.

Ὁ ἐπινοητικὸς αὐτὸς Ἄγγλος, γιὰ νὰ συγκεντρώνη καὶ νὰ διατηρῆ τὴν πελατεία στὸ καφενεῖο τῆς Τόουερ Στρήτ, ὅπου συχνάζανε ἐπιχειρηματίες τοῦ ΣΙΤΥ, τοὺς μετέδιδε ναυτιλιακὲς εἰδήσεις, προφορικὰ, ἢ διαβάζοντάς τους εἰδήσεις ναυτιλιακὲς ποὺ περιμάζεψε, κι' ὅταν εἶδε πὼς τούτη ἡ ἔμπνευσι τοῦ δὲν πολλαπλασίασε καὶ δὲν σταθεροποίησε μονάχα τὴν πελατεία τοῦ καφενεῖου τῆς Τόουερ Στρήτ, ἀλλὰ δημιουργοῦσε ζωηρὸ ἐνδιαφέρον, συστηματοποίησε τὴν ἀρχικὴ τοῦ ἔμπνευσι κι' ἀντὶ νὰ μεταδίδη προφορικὰ τίς ναυτιλιακὲς εἰδήσεις, ἄρχισε νὰ τίς τυπώνη σὲ μιὰ τρισεβδομαδιαία δισέλιδη ἔφημεριδούλα ποὺ ὁ τίτλος ἦταν LLOYD'S NEWS. Ἡ ἔφημεριδούλα αὐτὴ, καθαρὰ εἰδησεογραφικὴ, στάθηκε ὁ πρόδρομος μιᾶς ἄλλης ἐκδόσεως ποὺ ὁ Ἔντουαρντ Λόυντ τὴν τιτοφόρησε LLOYD'S LIST, καὶ ποὺ ἐκδίδεται ὡς σήμερα μὲ ἀνταποκριτὲς σ' ὅλους τοὺς λιμένες τῆς ὑδρογείου. Τὸ καφενεῖο τοῦ Ἔντουαρντ Λόυντ στὰ 1691 μεταφέρθηκε ἀπὸ τοὺς διαδόχους τοῦ στὴν LOMBARD STR. καὶ ἀπὸ τότε LLOYD σημαίνει, σὲ παγκόσμια κλίμακα, τὸ μεγαλύτερο διεθνὲς

κέντρο θαλασσοσφαιριών. Ὁ Ἐντουαρντ Λόυντ εἶχε βέβαια πεθάνει, ἀλλὰ ἡ ἐπινόησίς του, τὸ πνεῦμα του, τὸ αἰσθητήριό του, γιὰ τὸ μέλλον τῶν ἀσφαλίσεων, ἐπέζησε γιγαντωμένο, γιὰ νὰ καταστή ὁ ἰσχυρότερος θαλασσοσφαιριστικὸς ὄργανισμὸς τοῦ κόσμου.

Ὁ Στέφανος Στρέϊτ καὶ ἡ «Ἐθνικὴ» Ἀσφαλιστικὴ

ΠΙΝ ἀπὸ τὸ Εἴκοσιένα καὶ ἐπὶ 85 χρόνια οἱ Ἑλληνες, γένος ναυτῶν, ὅπως γράφει ὁ Ρενάν, δὲν μποροῦσαν νὰ μὴ σκεφτοῦν τὴν ἀσφάλισι τῶν πλοίων τους καὶ τῶν ἀγαθῶν ποὺ μετέφεραν αὐτὰ τὰ πλοῖα. Ἡ Γαλλικὴ Ἐπανάστασις εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἄνοδο καὶ τὴν προκοπὴ τῆς ἀστικῆς τάξεως. Εἶχε κι' ὅλας γεννηθῆ ἡ κεφαλαιοκρατικὴ οἰκονομία, καὶ τὰ συνθήματα «Ἐλευθερία - ἰσότης - ἀδελφότης» αὐτὴ τὴν ἄνοδο ἐρμηνεύανε. Οὔτε οἱ Ἑλληνες ναυτίλοι, οὔτε οἱ Ἑλληνες ἔμποροι εἶχαν ἀστοχήσει στὴ σωστὴ ἐκτίμησι τῆς οἰκονομίας ποὺ διαμορφωνόταν. Ὑπῆρχαν πιά οἱ θεμελιακὲς προϋποθέσεις γιὰ τὴν εἰσαγωγὴ καὶ καθιέρωσι τοῦ ἀσφαλιστικοῦ θεσμοῦ. Σκιὰ ποὺ ἀκολουθοῦσε τὸ μεγάλο ἐμπόριο καὶ τὴν μεγάλῃ βιομηχανικὴ μονάδα ἦταν ὁ ἀσφαλιστικὸς θεσμός. Τώρα πιά ὁμοῦς ὁ θεσμὸς θεμελιώνεται πάνω σὲ βάσεις ἐπιστημονικῆς. Ἀσφα-

λεις ζωής, ασφάλειες κατά κινδύνων πολέμου, ασφάλειες κατά τής φωτιάς, ασφάλειες κινητών και ακινήτων, ασφάλειες κατά χαλάζης, κτηνασφάλειες, κοινωνικές ασφαλίσσεις.

Ὁ Νεοελληνικὸς ἐμπειρισμὸς λογάριασε παρθένο τὸ ἔδαφος καὶ ἀπὸ τὸ 1846 οἱ ασφαλιστικὲς ἐπιχειρήσεις πληθαίνουν. Ἀπὸ μία ἐμπεριστατωμένη μελέτη τοῦ κ. Κωνσταντίνου Κωστάκη πληροφοροῦμαι πὼς ἀπὸ τὸ 1850 -ὡς τότε τὸν Ἑλληνικὸ χῶρο τὸν ἐκμεταλλεύονταν οἱ ξένες ασφαλιστικὲς ἑταιρίαις—φθάσανε σὲ ἀριθμὸ πὺ ἀνησύχησε κι' αὐτοὺς τοὺς ἴδιους τοὺς ασφαλιστές. Τὸ Ἐμπορικὸ Ἐπιμελητήριον Πατρῶν ζήτησε ἀπὸ τὸ κράτος τὸ 1861 νὰ σταματήσῃ τὴν παροχὴ ἀδειῶν γιὰ τὴν λειτουργίαν καὶ ἄλλων ασφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων. Κεῖνη τὴ στιγμή οἱ Ἑλληνικὲς Ἀσφαλιστικὲς ἐπιχειρήσεις εἶχαν φθάσει τὸν ἀριθμὸ 62, καὶ ἦσαν κατεσπαρμέναι σ' ὄλη τὴν ἐπικράτεια, μὲ προβάδισμα τῆς Σύρας πὺ ἦταν τότε τὸ πρῶτον ἐμπορικόν, ναυτιλιακὸν καὶ βιομηχανικὸν κέντρο τοῦ νέου Βασιλείου.

Στὴ Σύρα λειτουργοῦσαν 26, στὴν Πάτρα 19, στὴν Ἀθήνα 8, στὸν Πειραιᾶ 2, στὶς Σπέτσες 2, καὶ ἀπὸ μία στὸ Γαλαξίδι, Ἰθάκη, Κεφαλλονιά, καὶ Ζάκυνθο. Πολλές. Γιὰ τοῦτο καὶ δὲν ἐπιζήσανε, κι' ὅσες παρατείνανε τὸ βίον τοὺς κάνανε ἀσήμαντες δουλειές. Ἔτσι φτάνομε στὸ 1891.

Ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς χώρας δὲν ἦταν καλὴ. Ἡ πολιτικὴ κατάστασις δὲν ἦταν καλύτερη. Ὅσιν ἀποτελοῦσε ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα. Στὰ 1891 διοικητὴς ἦταν ὁ Παῦλος Καλλιγᾶς καὶ ὑποδιοικητὴς ἀπὸ τὸ 1889 ὁ Στέφανος Ἰωάννου Στρέϊτ.

Ὁ Στρέϊτ δὲν μπῆκε στὴν Τράπεζαν ὡς ὑποδιοικητὴς ἀλλὰ ὡς διευθυντὴς τοῦ ὑποκαταστήματος Λα-

μίας στά 1872. Στά 1873 ἔγινε ἐπιθεωρητῆς ὑποκαταστημάτων καί, μετὰ 17 χρόνων ὑπαλληλική δραστηριότητα, στά 1889 ἐξελέγη ἀπὸ διευθυντῆς τοῦ δικαστικοῦ, ὑποδιοικητῆς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς.

Ὁ Στέφανος Στρέϊτ ἦταν ἓνα κρᾶμα Ἕλληνα καὶ Γερμανοῦ. Εἶχε τὴν ἐπιχειρηματικὴ τόλμη τοῦ Ἕλληνα καὶ τὴν σὲ βάθος γνῶσι τοῦ Γερμανοῦ. Ἦταν συστηματικὸς ἀλλὰ καὶ δραματιστής. Ἐκλινε πάντα πρὸς τοὺς δραματισμοὺς, χωρὶς ν' ἀποσπᾶται καὶ ἀπὸ τὴν πραγματικότητα τῆς τρεχούσης ὥρας ἢ τὰ βίωσιμα κατάλοιπα τοῦ παρελθόντος. Ἦταν συγκεντρωτικὸς, ἀπόλυτος καὶ ἔνοιωθε ἀπέχθεια γιὰ τὴν πολυαρχία. Καὶ ὡς ὑποδιοικητῆς καὶ ὡς διοικητῆς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς καὶ ὡς ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, μετὰ τὸν κακότυχο πόλεμο τοῦ 1897, διοικούσε πραγματικά. Ὄταν ἀνέλαβε διοικητῆς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἐκάλεσε τοὺς δύο ὑποδιοικητάς, τὸν Ἰωάννη Βαλαωρίτη καὶ τὸν Ἰωάννη Εὔταξια καὶ τοὺς εἶπε: «Πρέπει νὰ γνωρίζετε κύριοι, ὅτι ἐγὼ διοικῶ», καὶ ὀρθῶς ὁ Βλάσης Γαβριηλίδης, ὁ τότε πρύτανις τοῦ Ἑλληνικοῦ Τύπου, ἔγραψε γιὰ τὴν ἀνυψωθείσα ἀπὸ τὸν Στρέϊτ Ἐθνικὴ Τράπεζα: «Ἀπὸ τῆς διοικήσεως τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ὑπὸ τοῦ Στεφάνου Στρέϊτ μέχρι σήμερον δὲν ἐπροστάτευε πλέον τὸ Κράτος τὴν Τράπεζαν, ἀλλὰ ἡ Τράπεζα, τὸ Κράτος. Δὲν ἐπάλευε ἡ Τράπεζα πῶς νὰ σώσῃ ἑαυτὴν, ἀλλὰ πῶς νὰ σώσῃ τὸ Κράτος».

Ὁ Γαβριηλίδης τὸν εἶχεν ἐπονομάσει «Ὁ Διαισθανόμενος»! Καὶ ὡς διαισθανόμενος, ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς τοῦ ὑποδιοικητοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς εἶδε εἰς τίς 62 ἀσφαλιστικὰς ἐπιχειρήσεις ποῦ ἀνοιγόκλειναν, μέσα στά πλαίσια τῆς Ἐπικρατείας, ἓνα σοβαρώτατο τομέα - τὸν ἀσφαλιστικὸν - σὲ χέρια κατὰ

τὸ μᾶλλον ἀνεύθυνα. Τ' ἀποτέλεσμα ἐδικαίωσε τὴν κρίσι του καὶ τοὺς φόβους του. Καὶ ὁμως, παρ' ὄλην αὐτὴν τὴν ἀσφαλιστικὴ ἀναρχία, ἔβλεπε ὀλοκάθαρα τὸ μέλλον αὐτοῦ τοῦ τομέως καὶ τὴν τεραστία σημασία του στὴν ὑπηρεσία τῆς Οἰκονομίας. Δὲν ἐπτοήθη καθόλου ἀπὸ τὰ προηγούμενα ἀτυχήματα σ' ὄσους ἐπεχείρησαν νὰ διακονήσουν στὸν ἀσφαλιστικὸ τομέα. Δὲν φοβήθηκε τὴν στενότητα τῶν κεφαλαίων. Δὲν τὸν τρόμαξε ἡ ἔλλειψι ἐπιστημονικὰ κατηρτισμένου ἀσφαλιστικοῦ ἐμπύχου ὑλικοῦ. Θέλοντας νὰ προχωρήσῃ εἶπε στὸν διοικητὴ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς Παῦλο Καλλιγᾶ, ὅτι πρέπει νὰ πέσῃ κανεὶς στὴ θάλασσα γιὰ νὰ μάθῃ νὰ κολυμπᾶ. Ὁ Καλλιγᾶς βρῆκε ὀρθοὺς τοὺς στοχασμοὺς τοῦ Στεφάνου Στρέϊτ καὶ κατενόησε ὅσο λίγοι τὴν σημασία τοῦ ἀσφαλιστικοῦ τομέως γιὰ τὴν οἰκονομία τῆς χώρας, ὁ δὲ Στρέϊτ, ὁ πατέρας τῆς ἰδέας, ἐπίστευε ὅτι μὲ τὸν ἐπιστημονικὰ ὀργανωμένο Ἀσφαλιστικὸ Ὄργανισμό, ἡ οἰκονομία ἀποκτᾶ πρόσθετο πνεύμονα. Ὁ Στέφανος Στρέϊτ πίστευε στὸν Ἀσφαλιστικὸ θεσμό καὶ διαισθανότανε εὐρὴ καὶ σπουδαῖο τὸ μέλλον τῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἐπιχειρήσεως. Ἀλλὰ, ὅπως σ' ὄλες του τίς ἐκδηλώσεις καὶ δραστηριότητες, ἀπὸ τῆς ἀκαδημαϊκῆς ἔδρας μέχρι τῆς ἐφηρμοσμένης Οἰκονομίας, ἦταν κι' ἐδῶ συστηματικός. Ἀναζητοῦσε παντοῦ τὰ στερεὰ θεμέλια κι' εὑρίσκει ἀποκρουστικοὺς τοὺς προχείρους ἐμπειρισμοὺς καὶ τίς τυχοδιωκτικὰς προχειρότητες.

Ἔτσι τὸ 1891 ὁ Παῦλος Καλλιγᾶς ἀνεκοίνωσε στὴ συνέλευσι τῶν Μετόχων τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ὅτι ἡ Τράπεζα ἀνέλαβε τὴν πρωτοβουλία τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἑλληνικῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἐταιρίας «**Η ΕΘΝΙΚΗ**» καὶ ἔδωσε τὴν ἀκόλουθον ἐξήγησιν :

«Ἡ ἀνάγκη τοιαύτης ἐγχωρίου ἐταιρίας ἐπὶ ἀσφαλῶν βάσεων θεμελιουμένης πρὸ καιροῦ ἤδη εἶχε καταστῆ ἐπαισθητή. Ἡ δὲ ἡμετέρα Τράπεζα ἔκρινεν ὅτι λαμβάνουσα τὴν πρωτοβουλίαν, τῇ συμπράξει καὶ τῶν λοιπῶν πιστωτικῶν ἰδρυμάτων τοῦ τόπου, τῆς συστάσεως τοιαύτης ἐταιρίας, οὐσιωδῶς ὑπηρετεῖ τὸ κοινὸν συμφέρον, ἰδίᾳ διὰ τῆς ἀποτροπῆς τῆς ἐκ τοῦ τόπου ἐξαγωγῆς χρήματος, ἣν συνεπάγεται ἡ ἀσφάλισις παρ' ἄλλοδαπαῖς ἐταιρίαις».

Κοντολογίᾳ πραγματοποιήθηκε οἰκουμενικὴ ὄλων τῶν Τραπεζῶν γιὰ τὴν θεμελίωσι τῆς Ἑλληνικῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας «Ἡ ΕΘΝΙΚΗ». Ἄθλος ἐξαιρετος, ποῦ δὲν ἀνήκει στὴν καθημερινότητα. Δικαιωματικὰ ἡ νέα ἐταιρία πῆρε τὸ ὄνομα ΕΘΝΙΚΗ, γιὰ τὴν θεμελιώθηκε μὲ τὴν πίστι καὶ τὴ συμβολὴ ὅλης τῆς οἰκονομίας, ὅλης τῆς πίστεως.

Εὐθὺς ἀμέσως ἡ σκέψις τοῦ Στεφάνου Στρέϊτ ἐντοπίστηκε στὸν δύσκολο τομέα τοῦ ἐμψύχου ὑλικοῦ ποῦ θὰ καθώριζε τὴν ἀκολουθητέα πορεία τῆς νέας ἐταιρίας καὶ θὰ ὑπηρετοῦσε τὰ συμφέροντά της καθὼς καὶ τὰ συμφέροντα τῶν ἀσφαλιζομένων.

Ἡ ἰδρυσις τῆς ΕΘΝΙΚΗΣ ὑπῆρξε τὸ οἰκονομικὸ γεγονός τῆς ἐποχῆς, τὸ καταπληκτικὸ γεγονός στὰ ἑλληνικὰ οἰκονομικὰ χρονικά. Τὸ ὕψος τῶν κεφαλαίων ποῦ κατετέθησαν καὶ τὸ κῦρος τῶν ἰδρυτῶν καὶ τῶν πρώτων μετόχων προσιωνίζανε τὸ μέλλον της, ποῦ τὰ 80 περίπου χρόνια ποῦ διαρρεύσανε ἀπὸ τότε δὲν διαψεύσανε.

Οἱ ἰδρυταὶ

1. ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
2. ΤΡΑΠΕΖΑ Κωνσταντινουπόλεως
3. ΤΡΑΠΕΖΑ Ἑπειροθεσσαλίας
4. ΓΕΝΙΚΗ Νησιωτικὴ Τράπεζα
5. ΤΡΑΠΕΖΑ Βιομηχανικῆς Πίστewος

Κάθε μία ἀπὸ τὶς Τράπεζες αὐτὲς παρεχώρησε ἓνα τμῆμα τῆς ἰδρυτικῆς τῆς συμμετοχῆς σὲ διάφορα πρόσωπα μεγάλου κύρους, ὅπως ὁ Στέφανος Στρέϊτ, ὁ Στέφανος Σκουλούδης, ὁ Παῦλος Καλλιγᾶς, ὁ Α. Σιμόπουλος, ὁ Γ. Ἀθηνογένης, ὁ Δ. Νεγρεπόντης κ.ἄ.

Τὸ μετοχικὸ κεφάλαιο τῆς «ΕΘΝΙΚΗΣ» εἶχεν ὀρισθῆ σὲ 8.000.000 δρχ., δηλαδὴ 320.000 λίρες Ἀγγλίας. Μόνον ἂν σκεφθῆ κανεὶς ὅτι τὰ κεφάλαια τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ὅταν ἰδρύθη ἦταν 4.000.000 δραχμές, τῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν ποὺ ἰδρύθηκε τὸ 1893, 10.000.000 δρχ., τῆς Λαϊκῆς Τραπεζῆς ποὺ ἰδρύθηκε τὸ 1905, 1.500.000, καὶ τῆς Ἐμπορικῆς Τραπεζῆς ποὺ ἰδρύθηκε τὸ 1907, 3.500.000 δρχ. θὰ κατανοήσῃ τί ἐσήμαινε τὸ 1891 ἓνα κεφάλαιο 8.000.000 δρχ. καὶ τί σημαίνανε οἱ Τράπεζες ποὺ ἰδρυσαν τὴν ΕΘΝΙΚΗ καὶ ποιά σημασία εἶχαν τὰ πρόσωπα τοῦ πρώτου διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς. Τὰ παραθέτομε :

- Στέφανος Στρέϊτ ἐπὶ 20ετία Πρόεδρος
Γ. Ἀθηνογένης
Ι. Βαλαωρίτης

Ἄλκ. Κρασσᾶς (ὁ κυριώτερος συντάκτης τοῦ Ἑλληνικοῦ νόμου περὶ ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων).

Α. Σιμόπουλος

Ι. Εὐταξίας

Δ. Μάξιμος, καὶ

Ζαφ. Μάτσας.

Μεταξὺ τῶν πρώτων ὑπαλλήλων ποὺ ἐπελέγησαν ἦταν ὁ Ἰωάννης Χαλκοκονδύλης, ἀπόφοιτος τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Γκράτς, τῆς Σχολῆς Κοινωνιολογίας καὶ ὁ Σπύρος Παπαφράγκος.

Ὁ Στέφανος Στρέϊτ ἀπασχολήθη πολὺ μὲ τὴν εὗρεσιν τοῦ καταλλήλου προσώπου στὸ ὁποῖον θ' ἀνετίθετο ἡ Γεν. Διεύθυνσι καὶ μὲ τὸν ρεαλισμὸ ποὺ τὸν ἐχαρακτήριζε δὲν δυσκολεύθηκε νὰ μετακαλέσῃ τὸν Ἰταλὸ ἐπιστήμονα ἀσφαλιστή, τὸν Ἑρρίκον Ποντρεμόλι, ἡλικίας 36 ἐτῶν, ποὺ ὠργάνωσε τὴν ΕΘΝΙΚΗ κατὰ τὰ πρότυπα τῶν μεγάλων Ἀσφαλιστικῶν ἐταιριῶν τῆς Εὐρώπης καὶ ἔμεινε ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ νέου ὀργανισμοῦ, μὰ ἑπταετία περίπου.

Η ΕΘΝΙΚΗ ΚΑΙ Η ΦΩΤΙΑ

Ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ φωτιά

Η

ΦΩΤΙΑ προηγείται τοῦ ἀνθρώπου. Ἔχει κατὰ πολὺ μεγαλύτερη ἡλικία ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο. Σὲ ὄρες συνταρακτικώτατα κοσμογονικῆς σημείωσε τὴν παρουσία της κατὰ τρόπο ἔντονο καὶ φοβερό. Παροῦσα πάντοτε καὶ ιδιαίτερα στὶς ὄρες τῶν πρώτων καὶ τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν. Ὁ ἄνθρωπος τὴν εἶδε ταυτόχρονα σὰν προστάτη καὶ σὰν φοβερὴ κι' ἀνελέητη ἀπειλή. Εἶχε δίκαιο ὁ Προμηθεὺς πὺρ τὴ χάρισε στὸν ἄνθρωπο σὰν πολυτιμὴ καὶ ἀτίμητη δωρεά. Μὲ τὴ φωτιά στὴν ἐξουσία του πραγματοποιήσε καὶ πραγματοποιεῖ θαύματα. Χωρὶς αὐτὴν ὁ θάνατος προβάλλει καὶ ἀπλώνει ἀπάνθρωπη τὴ σκιά του. Ὅταν, ὅμως, ἡ φωτιά ξεπετιέται μακριὰ ἀπὸ τὸν ἔλεγχο τοῦ ἀνθρώπου, τότε εἶναι ἡ φοβερώτερη ἀπειλή. Τότε εἶναι τὸ «πῦρ ἐξώτερον» πὺρ δὲν προορίζεται γιὰ τὸν ἄνθρωπο ἀλλὰ εἶναι «τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ». Εἶναι τὸ μόνο ὄπλο φθορᾶς καὶ καταστροφῆς πὺρ ἔχει τὴν ὑπουλόγητα τοῦ ὄφους. Ἐχθρὸς καταχθόνιος. Γιατὶ ἡ φωτιά δὲν κατατρώει ἄμεσα. Ἀφανίζει γλείφοντας. Ἐρπεὶ σὰν τὸ φοβερώτερο ἔρπετό καὶ ἡ θωπεία καὶ τὸ φιλί της εἶναι θανάσιμα. Κόλασι ἡ περίπτωξί της καὶ τρόμος.

Ἐπάρχουν δύο φωτιές. Ἡ φωτιά τῆς καταστροφῆς καὶ ἡ φωτιά τῆς σωτηρίας. Ἡ φωτιά τῆς καταστροφῆς δὲν ἔχει ὄρια. Ὁ ἄνθρωπος ἔθου ὄριον. Ἡ τουλάχιστον προσπαθεῖ νὰ τὴν τιθασέψῃ καὶ νὰ τὴν δαμάσῃ. Καὶ δὲν εἶναι οἱ ἐπιτυχίες πού τοῦ λείψανε στὸν ἀνασχετικὸ τοῦτον ἀγῶνα. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ἱστορικῆς μνήμης ἡ φωτιά συνακολουθεῖ ὄλες τὶς μάστιγες. Ποιὲς οἱ μαρτυρίες; Πολλές. Καὶ πρῶτα ὁ Ὅμηρος καὶ ἡ Βίβλος. Τὸ «Γῆϊνον πῦρ», ἡ παμφάγα δηλαδὴ φλόγα εἶναι ὁ πρῶτος Ὅμηρικὸς χαρακτηρισμὸς στὴν Ἰλιάδα. Ἀλλὰ εἶναι τόσο πλούσιοι καὶ τόσο ἀνατριχιαστικοὶ οἱ Ὅμηρικοὶ χαρακτηρισμοὶ πού θὰ τοὺς ζήλευαν γιὰ λογαριασμὸ τοὺς τὰ φοβερῶτερα θηρία. Κι' ἡ Βίβλος δὲν εἶναι φειδωλή. Ἡ πυρκαϊὰ τῆς Τροίας, ἡ φωτιά πού ἀποτελείωσε τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορρα, ἡ πυρκαϊὰ τῆς Ρώμης, εἶναι σταθμοὶ στὶς γῆϊνες καταστροφές. Ἀλλὰ εἶναι σταθμοὶ γνωστοὶ πού μνημονεύονται ἐπειδὴ ἱστορηθῆκανε ἀπὸ μεγάλους ποιητές. Τοῦτο ὅμως διόλου δὲν σημαίνει πῶς τοῦτοι οἱ σταθμοὶ καλύπτουν τὸ φρικιαστικὸ τοῦτο θέμα. Κάθε ἄλλο. Εἶναι ζήτημα ἂν ὑπάρχῃ μεγάλη πολιτεία ἢ μικρὴ, ἀπὸ τὰ πιὸ πανάρχαια χρόνια ὡς σήμερα, πού νὰ μὴ ἔζησε τὴν ἀγωνία τῆς φωτιᾶς καὶ εἶναι ἀνέφικτο ν' ἀριθμῆσῃ κανεὶς τὰ σπίτια πού γνώρισαν τὶς φοβερὲς καὶ ἀνατριχιαστικὰς θωπεῖες τοῦ πύρινου θηρίου μὲ τὶς μυριάδες γλῶσσες πού χαρίζουν τὸ φίλημα τοῦ θανάτου.

Τὸ μεγάλο ὅμως παράδοξο εἶναι ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὁ μεγάλος ἐμπρηστής τῆς ἱστορίας, συνειδητὰ ἢ ἀσυναίσθητα. Τὸν ἐμπρηστικὸ δαυλὸ τὸν κρατᾷ σὰν πολεμιστῆς, σὰν ἐκδικητῆς, σὰν Ἡρόστρατος πού πυρπολεῖ τὸ ναὸ τῆς Ἀρτέμιδας στὴν

Ἐφεσο γιά νά θορυβήσῃ γύρω ἀπό τ' ὄνομά του, σάν κάκτος ματαιοδοξίας, σάν προδομένος ἐραστής, σάν καταπιεζόμενος καί στραπατσαριζόμενος ἐγωϊσμός, σάν πυρομανῆς πού ἠδονίζεται στό θέαμα τῆς καταστροφῆς, σάν ἀφηρημένος καί ἀπρόσεχτος, σάν ἐμπρηστής ὑποταγμένος σέ πολιτικές ἢ πολεμικές σκοπιμότητες.

Ἡ ἄμυνα κατά τῆς φωτιᾶς

ΚΛΑΣΣΙΚΗ ἀμυντική μεθοδολογία κατά τῆς φωτιᾶς ἔχει δύο σκέλη: Τό δάμασμα μέ τό νερό καί τό σβήσιμο, καί τόν ἐντοπισμό, τήν ἀπομόνωσι τῆς φωτιᾶς, δημιουργώντας ἀπόστασι μεταξύ τοῦ κτίσματος πού ἔχει παραδοθῆ στίς φλόγες καί τῶν τριγύρω κτισμάτων. Τά μέσα αὐτά χρησιμοποιήθηκαν ἀπό τὰ πιό πανάρχαια χρόνια ὡς σήμερα πού εἶναι πιό τελειοποιημένα. Ἡ χημεία βοήθησε ὥστε ἡ πυροσβεστική ἄμυνα νά ἀποκτήσῃ λυσιτελέστερα μέσα ἀλλά παρ' ὄλ' αὐτά σέ σύγχρονες μεγαλοπόλεις, Βρυξέλλες, Λονδῖνον, Παρίσι, Ρώμη, Σικάγο, οἰκοδομικοί κολοσσοί γίνανε παρανάλωμα τῆς φωτιᾶς καί μέ ἀνθρώπινα θύματα.

Γιά τοῦτο ὁ ἄνθρωπος, παράλληλα πρὸς τόν κίνδυνο τῆς ἴδιας του ζωῆς, εἶδε τῆ φωτιά σάν κίνδυνο πού ἀπειλοῦσε τὰ ἀγαθά του, κινητὰ καί ἀκίνητα. Τὴν εἶδε σάν τὴν πιό μεγάλη ἀπειλή κατά τῆς

στέγης πού στεγάζει αὐτὸν καὶ τοὺς δικούς του, κάποτε μάλιστα εἶδε τὴ φωτιὰ σὰν μεγαλύτερο κίνδυνο καὶ ἀπὸ τὸ σεισμό. Βέβαια κανεὶς δὲν εἶχε τὴ χιουμοριστικὴ καὶ σαρκαστικὴ διάθεσι νὰ θέσῃ τὸν ἄνθρωπο σὲ δίλημμα προτιμήσεως μεταξὺ φωτιᾶς καὶ σεισμοῦ. Ἄλλὰ εἶναι τόσο συχνότερος ὁ κίνδυνος τῆς φωτιᾶς καὶ ὄχι τόσο συχνὸς ὁ κίνδυνος τοῦ σεισμοῦ, ὥστε τὴ φωτιὰ τὴ θυμοῦνται οἱ ἄνθρωποι συχνότερα ἀπὸ τὸ σεισμό, μολονότι σχετικὴ ἄμυνα κατὰ τῆς φωτιᾶς ὑπάρχει, ἐνῶ ἀντίκρου στὸν σεισμό δὲν ὑπάρχει ἄμυνα.

Οἱ κρυψῶνες σταθῆκανε ἀπὸ τὰ πιὸ πανάρχαια χρόνια ἢ πρώτη ἄμυνα κατὰ τῆς φωτιᾶς. Κρυψῶνες μέσα στὴ γῆ. Στὶς κρυψῶνες κάτω ἀπὸ τὸ ἔδαφος ἀποθέτανε οἱ ἄνθρωποι τὰ πολύτιμά τους, τοὺς φόβους τους καὶ τὶς ἐλπίδες τους. Ὅταν κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα καὶ ἀκόμα περισσότερο κατὰ τὸν 20ὸν αἰῶνα ἡ ἀσφάλισι κατὰ κινδύνων πῆρε τὴ μορφή μεγάλων ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν θεμελιωμένων σὲ βάσεις ἐπιστημονικῆς καὶ σὲ κεφάλαια σημαντικὰ, ὁ κλάδος τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ πυρὸς δημιουργήθηκε κλάδος μεγάλης ἀσφαλιστικῆς σημασίας. Διεθνῶς ὑπῆρξε προθυμία γιὰ τὶς ἀσφαλίσεις κατὰ τοῦ κινδύνου πυρὸς, καὶ τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλὲς βεβαιώνει τὸ πραγματικὸ γεγονὸς τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ κινδύνων πυρὸς εἰς μόνην τὴν «Ἐθνικὴν» 243 τετραγώνων εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως τῆς Θεσσαλονίκης, διὰ ποσὸν 2.850.000 δρχ., μὲ ἀναλογίαν ἀγγλικῆς λίρας καὶ δραχμῆς 25 δραχμῆς γιὰ κάθε ἀγγλικὴ λίρα. Παραλλήλως πρὸς τὴν «Ἐθνικὴν» πολλῆς ἀγγλικῆς ἐταιρίαι εἶχαν ἐνδιαφέρον γιὰ 80.000.000 δρχ. ἐκτὸς ἄλλων ξένων καὶ ἑλληνικῶν ἐταιριῶν.

Βέβαια μιὰ πυρκαϊά, ὅπως ἡ μεγάλη πυρκαϊά

τῆς Θεσσαλονίκης, πού κράτησε τρεῖς ὀλόκληρες μέρες ἀπὸ τὶς 5 ἕως τὶς 8 Αὐγούστου 1917 κι' εἶχε ἀπίθανη ἔκτασι σὲ καταστροφές δημιουργεῖ ἓνα τεράστιο πρόβλημα γιὰ τὶς ἀσφαλιστικὲς ἑταιρίες. Ἔπρεπε νὰ πληρωθοῦν ἀσφάλειες ἀπὸ ἀσφαλιστὲς κι' ἀντασφαλιστὲς συνολικοῦ ὕψους 100 ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Καὶ ἔπρεπε νὰ πληρωθοῦν ἂν ὄχι ἀμέσως, τουλάχιστον σύντομα, ἀφοῦ οἱ πυρόπληκτοι καὶ πολλοὶ ἦταν καὶ ἄστεγοι.

Ἡ πυρκαϊὰ τῆς Θεσσαλονίκης

ΙΑ ΤΟΥΣ ἀσφαλιστικοὺς ὀργανισμοὺς ἡ πυρκαϊὰ τῆς 5ης Αὐγούστου 1917 τῆς Θεσσαλονίκης στάθηκε ἔκπληξις συγκλονιστικὴ. Ἡ δουλειὰ τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν εἶναι ν' ἀντιμετωπίζουν ἀτυχήματα. Οἱ ὀργανισμοὶ αὐτοὶ δὲν συγκροτήθηκαν γιὰ ν' ἀντιμετωπίζουν κοιλάδες ρόδων, ἀλλὰ κοιλάδες ὀδύνης καὶ κλαυθμῶν. Ἀλλὰ καὶ ἡ περιοχὴ τῶν ἀτυχημάτων δὲν εἶναι ἀτέρμων. Εἶναι πεπερασμένη, ἢ τουλάχιστον πρέπει νὰ λογαριάζεται πεπερασμένη, διαφορετικὰ ἓνα ἀπροσμέτρητο ὕψος δαπάνης εἶναι φοβερὰ δύσκολο ν' ἀντιμετωπισθῇ, ἂν ὄχι ἀδύνατο.

Κατὰ τὴν πρώτη εἰκοσιπενταετία τῆς λειτουργ-

ΟΙ ΘΕΜΕΛΙΩΤΑΙ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Γ. ΣΤΡΕΪΤ

Ὁ πρῶτος καὶ ἐπὶ εἰκοσαετίαν πρόεδρος τῆς «ΕΘΝΙΚΗΣ»
Διοικήτης τῆς ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ, Καθηγητὴς Πανεπιστημίου,
Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΥ ΤΗΝ ΓΡΑΦΕΙ Ο ΣΟΥΡΗΣ

Όγδοος ο χρόνος είναι
κι' έβρα πάλιν αι' Αθήναι.

Χίλια όκτακόσια κι' έννευάντα Ένα,
πάντα κάτ'ι χρόνο τὰ συνειδημένα.

Και όλίγαις ποικιλίαις,
μ' άλλους λόγουσ άγγελίαις.

Άνώνυμος Έλληνική Μεγάλη Έταιρία
των γενικών Άσφαλειών, κληθείσα ΕΘΝΙΚΗ.
και όσους φλέγει άληθώς θερμή φιλοπατρία
όσ τρέξουν όσον τάχιον ν' άσφαλισθοϋν εκεί.
Η καθεμία Τράπεζα εις ταύτην έχει μέρος
και μέτοχοι και ιδρυται οι πρώτοι παραδοχοι,
κι' όσ σπεύση πρός άσφάλειαν 'στην ΕΘΝΙΚΗΝ έγκαιρώσ
κι' εκείνος που δέν έβαλε 'στά πόδια του τσαροϋχι.
Άσφάλεια κατά πυρός, τής γής και τής θαλάσσης,
και των παντοίων συμφορών, όπου γεννή ή πλάσις,
άσφάλεια εις φοβερά κι' άπροσπτα συμβάντα,
άσφάλεια στό είναι σας εις την ζωήν, εις πάντα.
Πλήν μελετήσας κι' ό ΡΩΜΗΟΣ τó Καταστατικόν
και κάθε του άσπρόρρουχο εις ταύτην θ' άσφαλίση,
άν και ό ρέκτης Υπουργός των Έσωτερικών,
όπου μάσ βγάξει τήν ψυχή όσ ότσι νά 'μιλήση,
σπουδαία Νομοσχέδια υπέβαλεν έσχάτως,
μέ τά όποια σίγουρα θ' άσφαλισθή τó κράτος.
Άσφάλειαν δι' όλας σας ή ΕΘΝΙΚΗ κηρύττει...
όδος Σταδίου, κύριοι, 'στού Άξελού τó σπητι.

Και ό άλησμόνητος Γεώργιος Σουρήσ δημοσιεύει στόν «Ρωμηό» τον έμμετρη άγγελία γιά τήν ίδρυσι τής «ΕΘΝΙΚΗΣ», που έθεωρήθη τó μεγάλο γεγονός τής εποχής. Ό Σουρήσ χωρίς νά απομακρύνεται από τή σατυρική σκοπιά του δίδει τήν ειδησι σέ όλη της τήν πληρότητα.

ΟΙ ΤΕΣΣΑΡΕΣ ΠΡΩΤΟΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΙ

ΕΡΡΙΚΟΣ ΠΟΝΤΡΕΜΟΛΙ
Πρώτος Δ)τής 1891-1897

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΩΝ
Δεύτερος Δ)τής 1897-1909

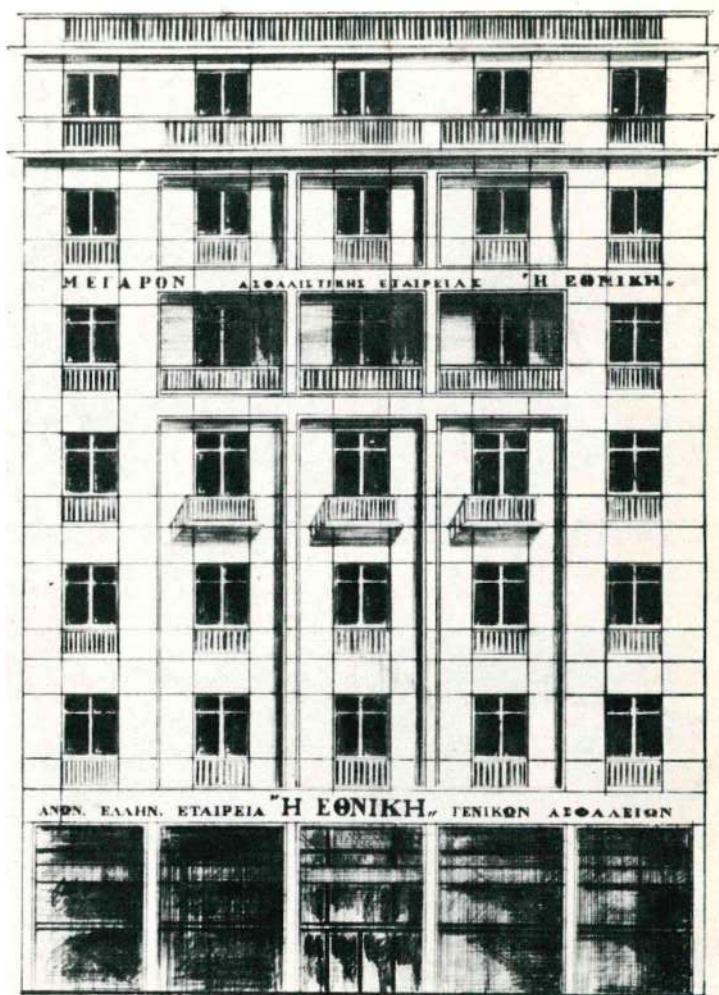

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΕΡΜΠΟΣ
Τρίτος Δ)τής 1909-1924

Α. Μ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Τέταρτος Δ)τής 1924-1926

Τὸ σημερινὸ ιδιόκτητο Μέγαρο ὅπου στεγάζονται τὰ γραφεῖα τῆς
 «ΕΘΝΙΚΗΣ» ὁδὸς Καραγεώργη Σερβίας.

γίας της ή «Ἐθνική» ἀντίκρουσε ὡς ἀσφαλιστῆς καὶ ἀντασφαλιστῆς δύο ἀποτεφρωμένες πόλεις. Ἡ πρώτη στὸν Ἰσημερινό, ἡ QUAYAQUIL καὶ ἡ δευτέρα ἡ Θεσσαλονίκη. Ἡ πόλις τοῦ Ἰσημερινοῦ ἀπετεφρώθη 100 %. Ἡ Θεσσαλονίκη κατεστράφη κατὰ τὰ 2/3 ποὺ μέσα σ' αὐτὰ ἦταν τὸ κέντρο τῆς πόλεως. Μνημεῖα ὅπως ὁ Βυζαντινὸς Ἅγιος Δημήτριος ἔγιναν βορὰ τῆς φωτιᾶς. Τὸ ἴδιο τὸ ὑποκατάστημα τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης, τὸ Ταχυδρομικὸν Μέγαρον κ.λ.π

Ὡς μία ὄρισμένη στιγμή μπορούσαν νὰ γίνουν εἰκασίες καὶ γιὰ τὰ σημεῖα ὅπου ξεπετάχτηκαν φλόγες καὶ γιὰ τὰ αἷτια καὶ γιὰ τὶς ἐστίες. Εἶχε ἐπισημανθῆ ἓνα σπῖτι στὴν ὁδὸ Ἐγνατίας ὅπου πρωτοφάνηκε φωτιὰ στὶς 3 τὸ ἀπόγευμα τοῦ Σαββάτου τῆς 5ης Αὐγούστου, ἀλλὰ γιὰ τὶς ὑπόλοιπες ἐστίες τίποτα δὲν μπορούσε νὰ βεβαιωθῆ. Ἀπὸ τὴ στιγμή ὅμως ποὺ ἐκδηλώθηκε φωτιὰ σὲ μιὰ μεγάλη ἀποθήκη πετρελαίου καὶ βενζίνης ἡ τραγικότητα ἄγγιζε ὥρα Ἀποκαλύψεως. Τεράστιες ποσότητες βενζίνης καὶ πετρελαίου προκαλέσανε ἔκρηξι καὶ τὸ αἶσθημα τῶν ἀνθρώπων ἦταν αἶσθημα μαρτύρων τῆς συντελείας. Οἱ φλόγες καὶ τὰ ἐκσφενδονιζόμενα δοχεῖα καυσίμων ἔφτασαν ἰστιοφόρα ποὺ εἶχαν ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὴν ἀκτὴ περίπου 200 ἕως 500 μέτρα. Ἀλλὰ οἱ ἐκρήξεις ἦταν ἐκρήξεις κοσμογονικῆς ὥρας. Ὁ πανικός, οἱ κραυγὲς ἀπελπισίας εἶχανε ξεπεράσει τὰ ὄρια καὶ τῆς πιὸ μεγάλης ἀνθρώπινης ἀντοχῆς. Οἱ φλόγες ἀπὸ τὴν ἔκρηξι ἦσαν ὄρατὲς σὲ ἀπόστασι ποὺ ξεπερνοῦσε τὰ τριάντα χιλιόμετρα. Τὴ νύχτα τοῦ Σαββάτου καὶ τὴ νύχτα τῆς Κυριακῆς ὁ ὀρίζοντας τῆς Θεσσαλονικῆς εἶχε μιὰ ἐκτυφλωτικὴ πύρινη λάμψι. Στὴν περιοχὴ τῆς ἀποθήκης

σημειώθηκαν και τὰ περισσότερα ἀνθρώπινα θύματα.

Σὰν νὰ μὴν ἔφθανεν αὐτὸ δυνατὸς ἀγέρας τράνευε τὴ φωτιά καὶ θέριευε τὶς φλόγες. Σὲ τί νὰ βοηθήσουν οἱ ἀνεπαρκέστατες καὶ παμπάλαιες ἀντλίες τῆς πυροσβεστικῆς ὑπηρεσίας Θεσσαλονίκης καὶ πῶς νὰ σιμώσουν τὶς καϊόμενες συνοικίαις βυτιοφόρα ; Ἐκατὸ χιλιάδες φτάνανε οἱ ἄστεγοι, ἐξ ὧν τὸ 50 % Ἰσραηλίτες. Ὅλα τὰ μεγάλα ξενοδοχεῖα τῆς παραλίας, ὁ «Ὀλυμπος», ἡ «Ῥώμη», τὸ «Σπλέν-τι», γίνανε παρανάλωμα τοῦ πυρός.

Ἡ ἀσφαλισμένη ἀξία τοῦ ἀκινήτου πλούτου τῶν κτισμάτων ὑπολογίσθηκε σὲ 125 ἑκατομμύρια δραχμῆς καὶ ἡ πραγματικὴ ἀξία σὲ 400 ἑκατομμύρια δραχμῆς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Πῶς ἡ «Ἐθνικὴ» ἀντιμετώπισε τὸ φοβερὸ αὐτὸ πρόβλημα φαίνεται ἀπὸ τὸ σχετικὸ ἀπόσπασμα πού ὑπάρχει στὴν ἔκθεσι τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τοῦ Ἰσολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1917.

Τὸ αὐτοῦσιο σχετικὸ ἀπόσπασμα μιᾶ μὲ ὑπευθυνότητα καὶ δίνει τὴν σωστὴ εἰκόνα τοῦ δραματικοῦ θέματος :

«Προσεδόκωμεν, γράφει ἡ ἔκθεσις, ἰκανοποιητικὸν μέρισμα διὰ τοὺς Κυρίους Μετόχους διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1917, ὅτε ἀτυχῶς ἐξερράγη ἡ καταστροφικὴ πυρκαϊὰ τῆς Θεσσαλονίκης, τὴν ὅποιαν πάντες γνωρίζετε.

Εἰς τὴν εἰρημένην πυρκαϊάν ἡ ἡμετέρα Ἑταιρία ἐνδιαφέρεται διὰ δρχ. 2.850.000, ἐξ ὧν περὶ τὸ ἡμισυ βαρύνουν τὸν ἀντασφαλιστὴν μας.

Καίτοι ἡ ἐκκαθάρισις τῶν ἄνω ζημιῶν δὲν ἐπερατώθη εἰσέτι, ἐκ τῶν μέχρι σήμερον κανονισμῶν δυνάμεθα νὰ ὑπολογίζωμεν εἰς σῶστρα περὶ τὰς 750 ἕως 800 χιλιάδας, οὕτως ὥστε τὸ πληρωτέον ποσὸν θὰ ἀνέλθῃ περὶ τὰ δύο ὡς ἕγγιστα ἑκατομμύ-

ρια, ἐξ ὧν περὶ τὸ ἕν ἑκατομμύριον εἰς βάρος τοῦ ἀντασφαλιστοῦ μας.

Τὸ ἄνω ποσὸν τῶν δρχ. 2.850.000 εἴχομεν ἀναλάβει ἐπὶ 253 τετραγώνων, ἅτινα κατεστράφησαν ὑπὸ τοῦ πυρός, ἥτοι εἴχομεν περὶ τὰς 11.000 δρχ. ἀσφαλείας ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἀντασφαλιστοῦ μας εἰς ἕκαστον τετράγωνον. Τοῦτο ἀποδεικνύει τὴν συντηρητικότητά μεθ' ἧς ἐνηργοῦμεν ἀσφαλείας εἰς τὴν εἰρημένῃ πόλιν.

Διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς αἰτίας καὶ τῆς προεκτάσεως τῆς ἐν λόγῳ πυρκαϊᾶς συνετάχθημεν ἐξ ἀρχῆς μετὰ τὰς ἀγγλικὰς Ἑταιρείας, ἐνδιαφερομένας διὰ 80 περίπου ἑκατομμύρια εἰς τὰς ζημίας, πρὸς ἃς προσεχώρησαν καὶ πᾶσαι αἱ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐργαζόμεναι Ἑταιρεῖαι, τὸ δὲ ἐκεῖ Συνδικᾶτον τῶν Ἀσφαλειῶν προέβη καὶ προβαίνει εἰς τὴν εἰρημένῃ ἐξακρίβωσιν, ἄνευ ὁμῶς ὀριστικοῦ εἰσέτι ἀποτελέσματος, δι' ὃ ἐπεικῶς αἱ Ἑταιρεῖαι πᾶσαι λαμβάνουσαι ὑπ' ὄψιν τὴν κατάστασιν τῶν παθόντων, ἀπεφάσισαν νὰ προβοῦν εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ἀποζημιώσεων EX GRATIA καὶ ὑπὸ τὸν ρητὸν ὄρον τῆς ὑπὸ τῶν ἀποζημιουμένων ἐκκωρήσεως εἰς αὐτὰς παντὸς δικαιώματός των κατὰ τοῦ τυχόν ὑποδεικθησομένου ὑπαιτίου τῆς ἐνάρξεως ἢ ἐπεκτάσεως τῆς πυρκαϊᾶς. Πρὸς τὴν τοιαύτην ἀπόφασιν προσεχώρησε καὶ ἡ ἡμετέρα Ἑταιρεία καὶ ἤρχισε καταβάλλουσα τὰς κανονιζόμενας ἀποζημιώσεις, ἔπαυσε δὲ ἀπὸ τῆς πυρκαϊᾶς, ἥτοι ἀπὸ τῆς 5ης Αὐγούστου 1917, πᾶσαν ἐργασίαν καὶ ἠκύρωσε τὰς μὴ ληξάσας εἰσέτι, οὕτως οὐδένα πλέον κίνδυνον διατρέχουσαν ἐκ πυρκαϊᾶς ἐν τῇ εἰρημένῃ πόλει.

Ἐνεκα τῶν ζημιῶν λοιπὸν τῆς Θεσσαλονίκης, αἵτινες δὲν καλύπτονται ὑπὸ τῶν προκυψάντων κερδῶν τοῦ 1917 καὶ τοῦ δι' ἐκκρεμεῖς ζημίας ὑπάρχοντος ἀποθεματικοῦ ἐκ δρχ. 160.000, δὲν δυνάμεθα, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ, νὰ διανείμωμεν μέρος εἰς τοὺς Κοὺς Μετόχους διὰ τὸ 1917, ἀλλὰ θὰ κρατήσωμεν τὸ προκύψαν κέρδος τῶν δρχ. 540.000 σὺν τῷ ἀποθεματικῷ τῶν 160.000, ἥτοι τὸ ὅλον δρχ. 700.000, ἵνα ἀντιμετωπίσωμεν τὰς

ἐκκαθαρισθησομένης ἀποζημιώσεις τῆς Θεσσαλονίκης.

Ἐπὶ τὴν ἕξιν ὑπάρχουν καὶ τινες ζημίαι ἐκτὸς τῆς Θεσσαλονίκης, ἐκκρεμεῖς εἰσέτι ἐκ διαφόρων χρήσεων, ἀνερχόμεναι περίπου εἰς 85.000 δρχ., διὰ τὰς ὁποίας κρατοῦμεν ἰδιαίτερον ἀποθεματικόν.

Ταῦτα ἐθεωρήσαμεν ἀναγκαῖον νὰ ἐκθέσωμεν ὑμῖν ἐν λεπτομερείᾳ περὶ τῶν ἐργασιῶν μας τοῦ 1917 καὶ νὰ βεβαιώσωμεν ὑμᾶς ὅτι μετὰ θάρρους ἀτενίζομεν τὸ μέλλον. Καταστρεπτικαὶ πυρκαϊαὶ ὡς ἡ τῆς Θεσσαλονίκης, εὐτυχῶς κατὰ πολὺ μακρὰς περιόδους ἀναγράφονται εἰς τὰ χρονικὰ τῶν Ἀσφαλειῶν καὶ ἐπειδὴ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ ἀνθηροτάτη οικονομικὴ κατάστασις τῆς Ἑταιρείας, ἀνωτέρα κατὰ πολὺ τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1916 ἔνεκα τῆς ὑπερτιμῆσεως τῶν κτημάτων καὶ χρεωγράφων τῆς Ἑταιρείας, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἄμεσος καὶ τακτικὴ καταβολὴ τῶν ζημιῶν τῆς Θεσσαλονίκης, παρ' ὅλας τὰς δυσχερείας τῆς καταστάσεως καὶ τῆς ἐλλείψεως κοινωνίας μετὰ τοῦ ἀντασφαλιστοῦ μας, ἠῤῥησαν κατὰ πολὺ τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς πελατείας μας — ἀποκτώσης διὰ τῆς πληρωμῆς τῶν ζημιῶν τούτων μεγαλυτέραν πεποιθησιν περὶ τῆς προθύμου καὶ δικαίας ἐκπληρώσεως τῶν ὑποχρεώσεών μας — ἐλπίζομεν ἀκραδάντως ὅτι, μεθ' ὅλην τὴν λύπην ἣν αἰσθανόμεθα διὰ τὴν μὴ παροχὴν μερίσματος εἰς τοὺς Μετόχους μας, ἡ Ἑταιρεία βαδίζει εἰς προῖουσαν πρόοδον καὶ καθίσταται ὁσημέραι ἔθνικὸς κοινωφελὴς παράγων ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς».

Ἡ σοβαρότητα ἐνὸς ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ ἡ ἰσχὺς του καταφαίνονται μονάχα ὅταν καλῆται ν' ἀντιμετωπίσῃ ἀτυχήματα τέτοιας ἐκτάσεως καὶ ζημίας τέτοιου ὕψους.

Οἱ ξένοι ἐμπειρογνώμονες διατυπώσανε γιὰ τὴν πυρκαϊὰ τῆς Θεσσαλονίκης τὶς πιὸ ἀντιφατικὰς γνώμες. Συζητοῦσαν κι' ἀμφισβητοῦσαν τὴν ὀρθοδοξία τούτου τοῦ ἀτυχήματος πυρὸς στὴν περίπτω-

σι τῆς Θεσσαλονίκης. Εἶχε τὸ ἀτύχημα τὰ γνωρίσματα τοῦ τυχαίου, ναι ἢ ὄχι ; Οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ξένων ἐταιριῶν καὶ οἱ κάτοικοι ποὺ ζοῦσαν στὴν περιοχὴ τῆς πυρκαϊᾶς καὶ ἄλλοι αὐτόπτες μάρτυρες ὑπεστήριζαν - καὶ τοῦτο φαίνεται ἀληθινὸν - ἡ πυρκαϊὰ δὲν εἶχε μία ἐστία, ἀλλὰ πολλές. Πῶς ἡ φωτιὰ ἐκδηλώθηκε ταυτόχρονα σὲ πολλά, κι' ἀπομακρυσμένα μεταξύ τους σημεῖα. Πῶς ἡ πυρκαϊὰ κατέληξε νὰ ἐξελιχθῆ σὲ μία, ἀλλὰ στὴν ἀρχὴ ἦταν πολλές. Αὐτὴ ἡ πολλαπλῆ ἐμφάνισι τῆς φωτιᾶς δημιούργησε τὴν ὑπόθεσι πῶς ἡ φωτιὰ ἦταν μέτρο στρατιωτικὸ τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγεῖου γιὰ νὰ διευκολύνῃ τὴ μετατόπισι πληθυσμῶν ποὺ δημιουργοῦσαν ἀνασφάλεια γιὰ τὰ μετόπισθεν τῶν μαχομένων στρατευμάτων στὸ Μακεδονικὸ Μέτωπο. Στὴν περίπτωσι αὐτὴ ἡ ἀσφαλιστικὴ ἀντιμετώπισι τῆς καταστροφῆς μπορούσε νὰναι διαφοροετικῆ. Ἄλλὰ πῶς μπορούσε ν' ἀποδειχθῆ ἀληθινὴ αὐτὴ ἡ ὑπόψια ; Κι' ἂν ἀκόμα ἡ πυρκαϊὰ, γιὰ τοὺς λόγους ποὺ ἀναφέραμε παρὰ πάνω ἦταν μέτρο τοῦ Στρατηγεῖου, ποιὸς μπορούσε ὑπεύθυνα νὰ τὸ ὑποστηρίξῃ ἂν αὐτὸ τοῦτο τὸ Στρατηγεῖο δὲν ἤθελε νὰ καταστήσῃ γνωστὸ ἓνα τέτοιο μέτρο ; Καὶ ὅταν ἡ στρατιωτικὴ σκοπιμότητα ἐπέβαλε προπέτασμα καπνοῦ ποιὸς μπορούσε νὰ ὑποχρεώσῃ τὸ Συμμαχικὸ Στρατηγεῖο νὰ ὁμολογήσῃ τὸ μέτρο καὶ ν' ἀποκαλύψῃ τὰ κίνητρα ποὺ ἐμπνεύσανε νὰ παρθῆ ἓνα τέτοιο μέτρο ; Ἡ «Ἐθνικὴ» σεβάστηκε στὴν προκειμένη δραματικὴ περίπτωσι περισσότερο τὰ συμφέροντα τῶν πελατῶν τῆς ἀπὸ τὰ δικά της, ὡς ἐπιχειρήσεως, καὶ ἐπωμίσθηκε τὴ ζημία.

Ἡ «Ἐθνική» καὶ οἱ μεγάλες πυρκαϊῆς

Η

ΠΥΡΚΑΪΑ τῆς Θεσσαλονίκης τοῦ Αὐγούστου 1917, δὲν εἶναι ἡ πρώτη μεγάλης ἐκτάσεως καταστροφικὴ πυρκαϊὰ ποὺ ἀντιμετώπιζε ἡ «Ἐθνική». Ἀπὸ τὰ πρῶτα τῆς κι' ὅλας βήματα σὰν ὄργανισμοῦ, δηλαδὴ πέντε μόλις χρόνια ἀπὸ τὴν ἴδρυσί τῆς, καὶ συγκεκριμένα τὸ 1896, καίγεται μιὰ ὁλόκληρη πόλη στὴ δημοκρατία τοῦ Ἰσημερινοῦ, ἡ QUAYAQUIL. Στὴν ἔκθεσι τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου γιὰ τὰ πεπραγμένα τῆς ἑταιρίας κατὰ τὸ 1896 διαβάζουμε τὰ ἀκόλουθα :

«ΚΛΑΔΟΣ ΠΥΡΑΣΦΑΛΕΙΩΝ: Αἱ ἐργασίαι τοῦ Κλάδου τούτου παρουσιάζουσιν ἐπαισθητὴν αὐξησιν ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς τοῦ παρελθόντος ἔτους. Τῷ ὄντι, εἰσεπράξαμεν ἀσφάλιστρα μετ' ἀφαίρεσιν τῶν ἀντασφαλίστρων: Δρ. τρ. γρ. 187,981,40 Δρχ. χρ. 1,609,661,89 ἔναντι εἰσπραχθέντων πέρυσι Δρ. τρ. γρ. 175,925,17 Δρχ. χρ. 1,126,585,12, ἤτοι ἐπὶ πλεόν κατὰ τὸ 1896 Δρ. τρ. γρ. 12,056,23 Δρ. χρ. 483,076,77.

Τὸ ἀποτέλεσμα ἤθελεν εἶσθαι εὐχάριστον ἂν μὴ συνέβαινε δυστυχῶς ἡ μεγάλη ἐν QUAYAQUIL τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς πυρκαϊὰ, ἡ ἀποτεφρώσασα ὁλόκληρον τὴν πόλιν καὶ προξενήσασα ζημίας 6.000.000 λιρῶν ἀγγλικῶν. Ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς ταύτης ἐζημιώθη καὶ ἡ ἡμετέρα Ἑταιρεία φρ. 430.000, ἤτοι ὁλόκληρον σχεδὸν τὸ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ κατ' ἀντασφάλειαν ἠσφαλισμένον κεφάλαιον. Ὡς ἐκ τούτου τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ κλάδου μετεβλήθη οὐσιωδῶς.

Ἐπειδὴ ὅμως πυρκαϊαὶ ἀποτεφροῦσαι ὀλοκλή-
ρους πόλεις καὶ ζημιοῦσαι τὰς ἀσφαλιστικὰς Ἐ-
ταιρεῖας δι' ὀλόκληρον τὸ ἐν αὐταῖς ἠσφαλισμένον
ποσὸν δὲν εἶναι εὐτυχῶς συνήθεις, ἐλπίζομεν ὅτι
αἱ ἐργασίαι τοῦ Κλάδου τούτου θέλουσι ἔχει ἐν
τῷ μέλλοντι ἀποτελέσματα εὐχάριστα».

ΚΑΙ Η ΑΠΟΤΕΦΡΩΣΙ ΤΗΣ QUAYAQUIL

καὶ ἡ μεγάλη πυρκαϊὰ τῆς Θεσσαλονίκης συνθέ-
σανε μιὰ σκληρὴ ἐμπειρία γιὰ τὴν «Ἐθνικὴ». Σκλη-
ρὴ ἀλλὰ καὶ πολύτιμη. Καὶ μολοντί ἡ «Ἐθνικὴ»
στάθηκε μὲ σχολαστικότητα συνεπῆς σ' ὅλες τῆς
τὶς ὑποχρεώσεις, γεγονὸς ποὺ στερέωσε καὶ ἐπαύξη-
σε ἀπίθανα τὸ κύρος τῆς στῆ συνείδησι τοῦ μεγάλου
κοινοῦ καὶ τῶν ξένων, τὴν ὠδήγησε σὲ συμπερά-
σματα ποὺ ἐπέβαλαν λιγώτερο ἐπεκτατικὴ πολι-
τικὴ. Τὸ ἄπλωμά τῆς καὶ ἔξω ἀπὸ τὰ ὄρια τῆς Ἑλ-
λάδος ἦταν σωστὸ σὲ χρόνους λιγώτερο ταραγμέ-
νους. Μετὰ τὸ 1920 οἱ συναλλαγματικὲς δυσκολίες
στὴν Ἑλλάδα δὲν ἐπιτρέπανε ἀναλήψεις ὑποχρεώ-
σεων σὲ ξένο συνάλλαγμα καὶ γιὰ τοῦτο ὁ συναγω-
νισμὸς μὲ τὶς ἐταιρεῖες χωρῶν ποὺ εἶχαν ἐλευθερία
συναλλαγῶν σὲ ξένο συνάλλαγμα ἦταν ἀπίθανα
δύσκολος. Ἀλλὰ καὶ μιὰ ζημία σὲ ξένο συνάλλαγμα
τοῦ ὕψους τῆς ζημίας ποὺ δημιουργήσε ἡ ἀποτέφρω-
σι τῆς QUAYAQUIL δὲν ἦταν θέμα ποὺ μπορούσε
ν' ἀντιμετωπισθῆ προοπτικὰ μὲ αἰσιόδοξη ἐλαφρό-
τητα. Χρειαζόταν μεγάλη προβλεπτικότητα κατὰ
τὴν πορεία τῆς στὰ πλαίσια τοῦ 20οῦ αἰῶνα, ποὺ
δικαιολογημένα ἔχει ὀνομαστῆ ὁ αἰώνας τῶν μεγά-
λων παγκοσμίων πολέμων καὶ τῶν συγκλονιστικῶν
ἀνατροπῶν.

Πρὶν ἀρχίσουν νὰ διαγράφονται οἱ σκοτεινὲς
νεφώσεις στὸν ὀρίζοντα τῶν συγχρόνων καιρῶν ἡ
«Ἐθνικὴ» εἶχε δημιουργήσει πρακτορεῖα καὶ ἀντι-

προσωπεΐες σὲ 50 περίπου σημαντικὰ κέντρα τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἀπὸ Παρίσι, Ἀμβουργο, Ἀλγέρι, Κάιρο, Κωνσταντινούπολι, Βηρυτό, Τζένοβα, Δουγκέρκη, Κύπρο, Λονδίνο, Λίβερπουλ, Μασσαλία, Νέα Ὑόρκη, Ὀδησσό, Τύνιδα, Τεργέστη, Τουλώνα, ὡς τὸ Μπουένος Ἀϊρες, τῆς μακρυνῆς Ἀργεντινῆς. Πλατεῖα προοπτικὴ γιὰ ἀνάπτυξι ἐργασιῶν. Ὅμως οἱ Ἑλληνικὲς καὶ οἱ διεθνεῖς συνθήκες ἄλλαζαν σιγὰ - σιγὰ καὶ γιὰ ὅσους εἶχαν τὴν ὀπτικὴ ἰκανότητα νὰ βλέπουν μακρύτερα ἀπὸ τὰ σήμερα, διείδανε τὶς ἐπερχόμενες δυσκολίες καὶ συστείλανε τὴν ἐπεκτατικὴ πολιτικὴ. Καταργήσανε ὅλα τὰ πρακτορεῖα καὶ ἀντιπροσωπεΐες τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐκτὸς τῶν γραφείων Τουρκίας καὶ Αἰγύπτου καὶ ἡ συντηρητικὴ αὐτὴ τακτικὴ δικαιώθηκε ἀπ' ὅλα τὰ γεγονότα τῶν 68 χρόνων τοῦ 20οῦ αἰῶνα.

Παρ' ὅλη τὴν ἰσχὺ τῆς ἢ «Ἐθνικῆς» δὲν διέγραψε ἀπὸ τοὺς στόχους τῆς τὶς ἐργασίες τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἔχει δημιουργήσει κι' ὅλας τὸν πυρῆνα γιὰ τέτοια ἐξόρμησι, γιὰτὶ ἡ πίστι τῆς στὰ μεγάλα κέντρα τοῦ ἐξωτερικοῦ εἶναι τόσο μεγάλη πὺ οἱ προοπτικὲς διαγράφονται ἀπίθανες. Ὅλα, ὅμως, ἐν τύπῳ καὶ χρόνῳ καὶ ὅλα συνετὰ μελετημένα καὶ πολλαπλᾶ ἀσφαλισμένα.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΖΩΗΣ

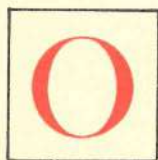
It is a strange anomaly that men should be careful to insure their houses, their ships, their merchandise, and yet neglect to insure their lives, surely the most important of all to their families, and more subject to loss.

BENJAMIN FRANKLIN

Είναι παράδοξη ανωμαλία οί άνθρωποι νά προνοοῦν γιά τήν ασφάλισι τῶν σπιτιῶν τους, τῶν πλοίων τους, τῶν ἐμπορευμάτων τους, καί ν' ἀμελοῦν τήν ασφάλισι τῆς Ζωῆς τους, πού εἶναι ἀσφαλῶς ἀπ' ὅλα τὸ σημαντικώτερο γιά τήν οἰκογένειά τους, καί πού κινδυνεύει περισσότερο ἀπό κάθε τι ἄλλο νά χαθῆ.

BENIAMIN ΦΡΑΓΚΛΙΝΟΣ

Τὸ ἄγχος μιᾶς ἀνασφάλιστης ζωῆς

Ἰερεμίας Φόξ, δημότης τοῦ Μπιρμιχατ, πλοιοκτῆτης καί ἔμπορος, στὰ μέσα τοῦ 18ου αἰῶνα, εἶχε ἀσφαλίσει τὰ πάντα : Τὰ πλοῖα του, τῆς πραμμάτιες του, τὸ σπίτι του καί ὁμως ἦταν ἀνήσυχος. Ἔνοιωθε πὼς κάτι τοῦ ἔλειπε, πὼς τὸ προνοητικό του δαιμόνιο ἦταν λειψό. Ἔνα κενὸ ἀνασφάλειας θαμποφαινότανε στὰ μάτια του. Συλλογιζότανε πὼς τὸ χρῆμα εἶναι στρογγυλὸ καί κυλάει. Ὅπως κύλισε πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ἰερεμιά Φόξ, κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο θὰ μπορούσε νὰ ξεμακρύνῃ ἀπ' αὐτὸν καί νὰ κυλίση πρὸς ἄλλους. Καί τότε ; Ὅλοι φοβοῦνται τὸ φυσικὸ θάνατο χωρὶς

νά λογαριάζουν πώς στήν πόρτα κάθε νοικοκυριοῦ παραμονεύουν δυὸ θάνατοι : Ὁ ἓνας εἶναι ὁ φυσικός, κι' ὁ ἄλλος ὁ οἰκονομικός θάνατος. Ὅταν τὸ δικαστήριον τῆς Βενετίας ἀνακοινῶνῃ στὸν Σάυλωκ πὼς τοῦ χαρίζει τὴ ζωὴ, ἀλλὰ τοῦ δημεύει τὴν περιουσία του, ὁ Σάυλωκ ἀπαντᾷ στὸ δικαστή :

— Τὴ ζωὴ μου παίρνεις, σὰν μοῦ παίρνεις τὰ μέσα ποῦ μὲ ζοῦνε.

Ὁ Βενιαμὴν Φραγκλῖνος ποῦ δὲν εἶναι σύγχρονός μας ἀλλὰ ἰσχυρὴ προσωπικότητα τοῦ 18ου αἰῶνα καὶ ἀπὸ τοὺς θεμελιωτὲς τοῦ Ἀμερικανικοῦ ἔθνους, εἶδε ὀλοκάθαρα τὸ πρόβλημα τῆς ἀσφαλίσεως τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ πολλοὶ οὔτε τὸ σκέπτονταν, οὔτε τοὺς ἀπασχολοῦσε. Ἡ ἔγνοιά τους ἦταν μεγάλη γιὰ τὴν ἀσφάλισιν τοῦ σπιτιοῦ, τῶν караβιῶν τῆς πραμμάτιας τους.

Ὁ Φραγκλῖνος τὸ εἶδε σὰν στοχαστής. Ὁ Ἱερεμίας Φόξ τὸ ἔνοιωσε σὰν καταθλιπτικὸ ἄγχος. Συνισταμένη πολλῶν ἀγωνιῶντων γιὰ τὸν ἑαυτό τους καὶ γιὰ τοὺς ἀγαπημένους ἀνθρώπους ποῦ μπορεῖ ν' ἄφιναν πίσω τους. Γυναῖκα, ἀνήλικα παιδιά. Ἄν μάλιστα ἡ κακὴ μοῖρα τῷ φερνε ὁ οἰκονομικός θάνατος νὰ προηγηθῇ τοῦ φυσικοῦ, τότε ἡ μεγάλη περιπέτεια ἔπαιρνε διαστάσεις Ἀττικῆς Τραγωδίας. Ὁ Ἱερεμίας Φόξ κινούμενος ἀπὸ τὸ ἄγχος προσπαθοῦσε νὰ δῆ μακρὰ. Νὰ διακρίνῃ τὸν Ἱερεμία Φόξ μετὰ χρόνια καὶ σὰν ἀνθρώπο καὶ σὰν οἰκονομικὴ μονάδα. Νὰ τὸν δῆ τὰ χρόνια τὰ προῦστερνὰ καὶ τὰ ὑστερνὰ, ὅταν ἡ φυσικὴ κάμψιν τῶν δυνάμεων, τὰ γερατειὰ καὶ ἡ ἀρρώστεια ἐπιταχύνουν πολλὰ φορὲς καὶ τὸν οἰκονομικὸ καὶ τὸ φυσικὸ θάνατο. Τί θὰ πράξῃ τότε ; Ποιὸ τὸ ὄπλον γιὰ τὴν ἄμυνά του ; Ποιὸ τὸ ἀντιστέλλιν τῆς περιπόθητης σι-

γουριάς ; Μόνο ή ασφάλισι. Τρεῖς μορφές μπορεί νάχη αὐτό τὸ ὄπλο τῆς σιγουριάς. Ὅπλο πραγματικό καὶ ψυχολογικό.

α) Ἐνα ἐφ' ἅπαξ ποσὸ ὅταν θὰ πατᾶ τὸ κατῶφλι τῶν γερατειῶν.

β) Μιὰ σύνταξι ὡς τὴν ὥρα ποὺ μοιραῖα θὰ παραδώσῃ τὸ πνεῦμα καὶ

γ) Ἐνα βοήθημα στοὺς ἀγαπημένους ποὺ ἐπιζοῦν καὶ δὲν ἔχουν τὰ μέσα ποὺ θὰ τοὺς ζήσουν.

Ὁ Ἱερεμίας Φόξ δὲν ζητοῦσε τὴν ἀθανασία. Δὲν ἀποζητοῦσε ἀσφαλιστικό συμβόλαιο μὲ τὴν αἰωνιότητα. Ἀθανασία καὶ αἰωνιότητα εἶναι χίμαιρες, καὶ γεννήματα τῶν ψευδαισθήσεων τῆς αἰσιοδόξου μωρίας. Δὲν ἤθελε νὰ εἶναι οὔτε εὐτυχῆς ἠλίθιος, ὅπως ὁ παθολογικῶς αἰσιόδοξος, οὔτε δυστυχῆς ἠλίθιος ὅπως οἱ νοσηρὰ ἀπαισιόδοξοι. Ἦθελε καὶ προσπαθοῦσε νὰ εἶναι ρεαλιστής. Ἦθελε μιὰ Ἀσφάλεια Ζωῆς. Αἴτημα λογικό, τίμιο, πραγματιστικό. Ἀλλὰ ποῖος ἢ ποιοὶ θὰ τοῦ δίνανε αὐτὴ τὴν ασφάλισι ποὺ ζητοῦσε ; Νὰ ἢ μεγάλη ἀπορία ! Νὰ τὸ ἐφιαλτικό ἐρωτηματικό ποὺ βασάνιζε τὴ σκέψι τοῦ Ἱερεμίας Φόξ. Ποτὲ δὲν πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ του ἢ συμβολὴ τοῦ Κράτους στὴν ασφάλισι τῶν ἀτόμων. Ἡ ἰδέα τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων δὲν εἶχε γράψει ἀκόμη τὴ σιλουέττα τῆς στὸν οὐρανὸ τοῦ κόσμου. Ὁ Ἱερεμίας Φόξ ἀποζητοῦσε τὴν προαιρετικὴ ασφάλισι, τὴν ἰδιωτικὴ ασφάλισι, ποὺ θὰ συμπλήρωνε τὰ κενὰ ποὺ θὰ δημιουργοῦσε ὁ οἰκονομικὸς θάνατος, εἴτε λόγῳ ἀδυναμίας πρὸς ἐργασίαν, εἴτε λόγῳ γερατειῶν, εἴτε καὶ λόγῳ φυσικοῦ θανάτου ποὺ θάχε ὡς συνέπεια τὰ πρόσωπα ποὺ εἶχαν οἰκονομικὴ ἐξάρτησι ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἔφυγε ν' ἀντιμετωπίζουν τὸ φάσμα τῆς πείνας.

Τὸ κλειδὶ τοῦ προβλήματος

E

να πρωὶ ὁ Ἱερεμίας Φῶξ ἔφτασε χαρούμενος στὸ CITY. Τὸ πρόσωπό του δὲν ἦταν μονάχα ἤρεμο ἀλλὰ καὶ γελαστό. Δὲν εἶχαν συνηθίσει οἱ ἄνθρωποι νὰ ἀντικρύζουν αὐτὴ τὴν ἰσόρροπη καὶ χαρούμενη ὄψι ἀπὸ χρόνια. Λὲς καὶ ὁ Ἱερεμίας Φῶξ εἶχε περάσει εὐχάριστη νύχτα ξαλαφρωμένη ἀπὸ τὸ ἄγχος τῆς ἀνασφάλειας τῆς ζωῆς του.

— Τί εὐχάριστο σοῦ συμβαίνει Ἱερεμία; Κατάλαβες πῶς ἄδικα ἀνησυχούσες καὶ τρωγόσουν; Ὅλα πᾶνε καλά· καὶ τὰ καράβια σου καὶ οἱ πραμμάτιες σου.

Ὁ Ἱερεμίας Φῶξ ἄφησε νὰ διαγραφῆ στὸ πρόσωπό του ἓνα γέλιο σαρκασμοῦ καὶ μὲ ὕφος κυνικὸ τοὺς εἶπε :

— Τὰ σπίτια, τὰ καράβια, οἱ πραμμάτιες, τὸ χρυσάφι καὶ τὰ βαρύτιμα πετράδια! Ὅλα, μὰ ὄλα, δὲν εἶναι τίποτ' ἄλλο, παρὰ οἱ βουβοὶ συνοδοιπόροι τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸ θάνατο. Τί νὰ τοὺς κάνετε τοὺς συνοδοιπόρους ἅμα λείψει ὁ ὁδοιπόρος ποὺ προπορεύεται; Πῆτε μου τί νὰ τοὺς κάνετε; Ἄμα ἡ ζωὴ δὲν ἔχη καμμιά ἀσφάλεια, σὲ τί ὠφελεῖ τὸ ἀσφαλισμένο σπίτι, τὸ ἀσφαλισμένο πλοῖο, τὰ ἀσφαλισμένα ἀγαθὰ; Πρῶτ' ἀπ' ὄλα ἡ ζωὴ, γὰ νᾶχη νόημα κάθε ἄλλη σιγουριά. Πῶς ν' ἀσφαλιστῆ ὁμῶς ἡ ζωὴ σου; Ποιὸς νὰ στὴν ἀσφάλιση; Αὐτὸν βρῆκα καὶ γιὰ τοῦτο εἶμαι χαρούμενος.

Ὁ Ἱερεμίας Φόξ ἄνοιξε διάπλατα τὰ μάτια του. Τὰ λόγια του εἶχανε προκαλέσει τὴ ζωηρὴ ἐντύπωσι πού δημιουργεῖ πάντα τὸ συγκεκριμένο καὶ τὸ νέο κι' ἀποκαλυπτικό.

— Ποιὸς εἶν' αὐτός; ρώτησαν ζωηρὰ κι' ἐπίμονα, μὲ ζωηρὰ πεταμένα τὰ μάτια, οἱ ἀκροατὲς καὶ συνομιλητὲς του... Κι' ἕνας τοῦ φώναξε κάπως εἰρωνικά.

— Τὸν ξέρεις ἐσὺ καὶ δὲν τὸν ξέρει ἡ Lombard Street;

— Ὁ καφενὲς τοῦ μακαρίτη Ἔντουαρντ Λόυντ πού ἐδῶ καὶ ἐξῆντα χρόνια βρίσκεται στὴ Lombard Street νοιάζεται μόνο γιὰ τὰ καράβια. Κι' ἐγὼ δὲν σᾶς μιλῶ γιὰ καράβια, ἀλλὰ γιὰ τὴ ζωὴ μου.

— Καὶ ποιὸς εἶν' αὐτός; τοῦ ξαναφώναξαν.

— Ὁ Thomas Simpson. Αὐτὸς βρῆκε τὸ κλειδί πῶς ν' ἀσφαλίζει τὴ ζωὴ του ὁ ἄνθρωπος καὶ πῶς νὰ τὴν ἀσφαλίζει ἕνας ἄλλος. Τοῦ λόγου σου Σέρ νὰ πληρωθοῦν στὴ γυναίκα σου καὶ τὰ παιδιά σου κάμποσες χιλιάδες γκινέες μόλις σφαλίσῃς τὰ μάτια σου. Πῶς θὰ λογαριάσῃ κείνος πού θὰ σ'ἀσφαλίσῃ τὶ ἀσφάλιστρο θὰ πληρώνης;

Κι' ἀπευθυνόμενος σ' ἕναν ἄλλον τοῦ εἶπε:

— Τοῦ λόγου σου μίστερ Τζέιμς θές μόλις πατήσης τὰ ἐξηνταπέντε νὰ πάρῃς δύο χιλιάδες γκινέες σκαστές;

— Ἔχω πατήσει τὰ ἐβδομήντα...

— Τότε ἐσὺ δὲν ἔχεις ἀνάγκη. Σ' ἔχει ἀσφαλίσῃ ὁ Παντοδύναμος. Ἄν ὅμως ἦσουν σαράντα χρόνων κι' ἤθελες στὰ ἐξῆντα σου νὰ πάρῃς μιὰ σύνταξι ἑκατὸ στερλίνες τὸ μῆνα, πόσο ἀσφάλιστρο θὰ πληρώνης ἀπὸ τὰ σαράντα ὡς τὰ ἐξῆντα;

— Ποιὸς θὰ μοῦ πῆ πόσο;

— 'Ο Thomas Simpson.

— Ποῦ ἔχει γραφεῖο ;

— Αὐτὸς βρῆκε τὸ κλειδί κι' ἄλλοι θὰ λογαριασσοῦνε.

Καὶ σιγὰ - σιγὰ καὶ μὲ περισσότερη ἡρεμία ὁ Φόξ πληροφόρησε τοὺς συνομιλητές του, πῶς ἔγινε μιὰ μεγάλη ἀνακάλυψι πού εὐκολύνει αὐτοὺς τοὺς ὑπολογισμούς. Καὶ ἡ ἀνακάλυψι αὐτὴ εἶναι ἡ περίφημη θεωρία τῶν πιθανοτήτων. 'Ο Thomas Simpson λογαριάζει πῶς τὸ ὄργανο γιὰ τὴν ἀσφάλεια ζωῆς εἶναι οἱ πίνακες τῆς θνησιμότητας. Αὐτὰ τὰ στατιστικὰ δεδομένα ἐπιτρέπουν γιὰ πρώτη φορὰ νὰ ὑπολογιστῇ ὁ μέσος ὀρος τῆς θνησιμότητας. Οἱ νόμοι ὁμοῦ τῶν πιθανοτήτων ἀτονοῦν ὅταν τὰ πρόσωπα πού πρέπει ν' ἀσφαλιστοῦν εἶναι λίγα. "Αμα εἶναι χίλια οἱ ὑπολογισμοὶ εἶναι σωστοί. Οἱ νόμοι τῶν πιθανοτήτων ἐφαρμόζονται μόνο σὲ μεγάλους ἀριθμούς. Στους νόμους τῶν πιθανοτήτων στηρίζεται ἡ ἀναλογιστικὴ μεθοδολογία. "Ἐνα ταμεῖο ἐπικουρικῆς λ.χ. ἀσφαλίσεως δὲν μπορεῖ νὰ ὀργανωθῇ μὲ δέκα καὶ εἴκοσι ἀσφαλισμένους.

"Ἐνας νέος σχετικὰ κλάδος τῆς μαθηματικῆς 'Επιστήμης, ἡ Θεωρία (ἢ Λογισμὸς) τῶν Πιθανοτήτων διδάσκει ὅτι διάφορα φαινόμενα πού νομίζουμε πῶς συμβαίνουν ἄτακτα (ὅπως στὴν περίπτωση τῆς ἀσφαλείας ζωῆς ὁ θάνατος) ὑπακούουν σὲ νόμους, πού ἡ ἐφαρμογὴ τους δίνει τὴ δυνατότητα σ' ἕνα 'Ασφαλιστικὸ 'Ὄργανισμὸ νὰ καθορίξῃ ἀκριβῶς τὸ τίμημα τῶν ὑποχρεώσεων πού ἀναλαμβάνει γιὰ νὰ δίνη ἀσφαλιστικὰς ἀποζημιώσεις. "Υπάρχει ἐξ ἄλλου μιὰ ὀλόκληρη ἐπιστήμη, ἡ 'Αναλογιστικὴ 'Επιστήμη, — σχετικὰ ἄγνωστη στὴ χώρα μας — πού ἔχει γιὰ ἔργο τὴν κατάστρωσι τῶν λογαριασμῶν

πού δίδουν τὴν ἀντιστοιχία μεταξύ τῶν οἰκονομικῶν ὑποχρεώσεων ἑνὸς Ὁργανισμοῦ Ἀσφαλειῶν ζωῆς πρὸς τὰ ἄτομα πού ἀσφαλίζει καὶ τῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἀτόμων αὐτῶν πρὸς τὸν Ὁργανισμόν (ἀσφάλιστρα). Ὅταν λέμε π.χ. ὅτι ἕνας ἄνθρωπος ἡλικίας 30 ἐτῶν ἀσφαλίζεται γιὰ τὴν περίπτωσηι θανάτου γιὰ 100.000 δρχ. καὶ πρέπει νὰ πληρώνη ἀσφάλιστρο 1.600 δρχ. τὸ χρόνο, ὄσο ζῆ, δίνουμε τὴ λύσι σὲ ἕνα ἀναλογιστικὸ πρόβλημα.

Τὸ ἱστορικὸ τῶν ἀσφαλειῶν ζωῆς

 τοὺς ἀρχαίους ἀσιατικούς πολιτισμοὺς βρίσκουμε δυσδιάκριτα σπέρματα ἀσφαλείας ζωῆς. Τὰ πρῶτα ὅμως στοιχεῖα ἀσφαλείας ζωῆς, πού βασίστηκε στὴν ἀρχὴ πληρωμῆς ἀσφάλιστρον, τὰ βρίσκουμε στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα. Οἱ «Θιάσοι» ἦσαν Ἑταιρεῖες μὲ θρησκευτικὸ περιεχόμενον καὶ στόχους θρησκευτικούς. Παράλληλα ὅμως ἔδιδαν ἀσφαλιστικὰ ἀποζημιώσεις σὲ περιπτώσεις θανάτου τῶν μελῶν τους. Τὶς δαπάνες τῶν ἀποζημιώσεων αὐτῶν καλύπτανε εἰσφορὰς τῶν μελῶν τῶν «Θιάσων». Ἀνάλογες ὀργανώσεις βρίσκουμε στὴν ἀρχαία Ρώμη, τὰ Collegia καὶ τὰ Collegia Tenuiorum. Συνέχεια τῶν «Θιάσων» καὶ «Κολλεγιῶν» ὑπῆρξαν τὰ «Σωματεῖα» (Guilds) τῆς μεσαιωνικῆς Ἀγγλίας.

Διάδοχος όλων τών παραπάνω οργανώσεων υπήρξαν στην Ἀγγλία κατά τὴν Ἀναγέννησι οἱ Φιλικές Ἑταιρείες (Friendly Societies). Αὐτὲς οἱ Ἑταιρείες σταθήκανε οἱ πραγματικοὶ πρόγονοι τῆς σύγχρονης ἀσφαλείας ζωῆς. Ὄταν γίνηκαν γνωστοὶ οἱ νόμοι τών πιθανοτήτων, πού ἀφοροῦν τῇ θνησιμότητι, οἱ Friendly Societies στάθηκαν ὁ σκελετὸς πάνω στὸν ὁποῖο στερεώθηκε ἡ σάρκα τών Ὄργανισμῶν Ἀσφαλείας Ζωῆς.

Ἡ Ἀγγλία συνεπῶς πρέπει νὰ λογαριασθῇ ἡ πατρίδα τῆς Ἀσφαλείας Ζωῆς. Πράγματι στὴ χώρα αὐτὴ γράφτηκε καὶ τὸ πρῶτο ασφαλιστήριον συμβόλαιον ζωῆς στὰ μέσα τοῦ 16ου αἰῶνα. Ἀργότερα, τὸ 1696, ἰδρύθηκε ἀπὸ 100 μετόχους ἡ πρώτη ασφαλιστικὴ Ἑταιρεία ζωῆς στὴν Ἀγγλία, ἡ Hand-In-Hand Society. Παράλληλα ἰδρύθηκε τὸ 1699 τὸ ἀρχαιότερον ασφαλιστικὸ Ταμεῖο, ἐπίσης στὴν Ἀγγλία, ἡ «Society of Assurance for Widows and Orphans». Ὡς τὸ 1762 ἰδρύθηκαν στὴν Ἀγγλία κάμποσες θνησιγενεῖς Ἀσφ. Ἑταιρείες ζωῆς. Τὸν χρόνον αὐτὸν ἰδρύθηκε ἡ ἑταιρεία Old Equitable, πού ὑπάρχει ὡς σήμερα καὶ ἀποτελεῖ, μπορεῖ κανεὶς νὰ πῇ, μνημεῖο σταθερότητας τῆς ἀρχῆς στὴν ὁποία βασίζεται ἡ ἀσφάλεια ζωῆς. Ἡ ἱστορία τῆς Old Equitable εἶναι καὶ ἡ ἱστορία τῆς ἀσφαλείας ζωῆς. Μὲ τίς πρῶτες ἀσφάλειες πού ἔκαμε ἡ ἑταιρεία αὐτὴ γεννήθηκε ἐπὶ τέλους ἡ ἀσφάλεια ζωῆς, ὅπως τὴν ξέρουμε σήμερα.

Στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἠπειρο ἡ ἀνάπτυξι τών ἀσφαλειῶν ζωῆς υπῆρξε ἀργή, μολονότι ἀνάμεσα στὰ ὀνόματα τών μαθηματικῶν πού συνέβαλαν στὴ μαθηματικὴ δημιουργία τῆς ἀσφαλείας ζωῆς ἦσαν πολλοὶ Ἑλβετοί, Γερμανοί, Γάλλοι καὶ Ἴταλοί.

Ἡ πρώτη Ἀσφ. Ἐταιρεία ζωῆς, πού ιδρύθηκε στὴ Γαλλία, ὑπῆρξε τὸ 1787 ἡ Compagnie Royale d' Assurances. Ἀνάλογες ἑταιρεῖες ιδρύθηκαν στὴν Ἰταλία (1826) καὶ στὴ Γερμανία (1835). Τὸ 1835 ὁ πάπας Γρηγόριος ὁ 16ος ἱδρυσε τὴν ἑταιρεία Societa Pontisiccia d' Assicurazioni Nello Stato Pontificio.

Στὸ Νέο Κόσμο, ἰδιαίτερα δὲ στὶς Ἡν. Πολιτεῖες καὶ στὸν Καναδᾶ, ἡ ἀνάπτυξι τῶν ἀσφαλειῶν ζωῆς ἄρχισε οὐσιαστικὰ τὸν 19ον αἰῶνα. Ἀπὸ τότε ὁμως ἡ βιομηχανία ἀσφαλειῶν ζωῆς ἐξελίχτηκε ραγδαῖα καὶ βρίσκεται σήμερα στὸ κέντρο τῶν μεγαλύτερων ἐπιχειρηματικῶν δραστηριοτήτων. Κατὰ τὸ 1965 ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν ζωῆς στὶς ΗΠΑ ἔφτασε σὲ 1.650, τὸ προσωπικὸν ἦταν 1.225.000 ἄτομα καὶ τὰ ἀσφαλιζόμενα κεφάλαια εἶχαν φτάσει στὸ ἀστρονομικὸ ποσὸ τῶν 900,6 δισεκ. δολλαρίων.

Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι σ' ὅλες τὶς πολιτισμένες χῶρες τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Ἰαπωνίας λειτουργοῦν Συστήματα ὑποχρεωτικῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, πού ἀποτελοῦν τὴ μία ἀπὸ τὶς δύο μορφές τῆς ἀσφαλείας ζωῆς καὶ ἡ ἄλλη μορφή ἀσφαλείας ζωῆς, δηλαδὴ ἡ τῆς ἰδιωτικῆς ἀσφαλίσεως, βρίσκεται σὲ καταπληκτικὴ ἀκμῆ. Ἐχει γίνει κοινὴ συνείδησι ἡ ἀνάγκη προαιρετικῆς ἀσφαλίσεως τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς ἀπὸ τὰ ἄτομα ἢ τὶς ὁμάδες ἀτόμων. Ἡ ἰδιωτικὴ ἀσφάλισις συμπληρώνει τὴν κοινωνικὴ ἀσφάλισι.

Ὁ Καναδᾶς ἐρχεται ἐπὶ κεφαλῆς ὅλων τῶν χωρῶν εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐργασιῶν ζωῆς, πού τὰ κεφάλαιά τους ἔχουν φτάσει σὲ ποσοστὸ 190 % τοῦ ἐτησίου ἐθνικοῦ εἰσοδήμα-

τος. Ἀκολουθοῦν οἱ ΗΠΑ μὲ ποσοστὸ 154 % τοῦ ἔθν. εἰσοδήματος, ἡ Σουηδία μὲ ποσοστὸ 142 %, ἡ Ν. Ζηλανδία μὲ ποσοστὸ 120 % κ.ο.κ. Τελευταῖες χῶρες σὲ σχετικὸ στατιστικὸ πῖνακα ἔρχονται ἡ Ἑλλάς μὲ ποσοστὸ 2 % καὶ ἡ Τουρκία μὲ ποσοστὸ 1 % τοῦ ἑτησίου ἔθνικοῦ εἰσοδήματος.

Ὡστόσο, ἡ Ἰδιωτικὴ Ἀσφάλεια Ζωῆς πρέπει ν' ἀναπτυχθῆ καὶ στὴ χώρα μας, γιὰ αὐτὸ ἐπιβάλλουν οἱ ἀνάγκες τοῦ πληθυσμοῦ. Ἡ (ὕποχρεωτικὴ) Κοινων. Ἀσφάλισι δὲν μπορεῖ (παρ' ὅλη τὴν καλὴ διάθεσι τοῦ Κράτους), γιὰ λόγους οἰκονομικοῦς, νὰ ἰκανοποιήσῃ τὶς ἀνάγκες ἀσφαλείας τῶν ἐργαζομένων. Ὑπάρχει ἐπιτακτικὴ ἡ ἀνάγκη πρόσθετης ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως. Τὴν ἐπικουρικὴ αὐτὴ ἀσφάλισι δὲν μπορεῖ νὰ τὴν ἐπιβάλλῃ τὸ Κράτος. Βέβαια ὑπάρχουν διάφορες περιπτώσεις Ἐπικουρικῶν Ταμείων, ἀλλὰ οἱ περιπτώσεις αὐτὲς καλύπτουν μικρὸ μέρος τοῦ πληθυσμοῦ τῶν ἐργαζομένων καὶ ἀποκλείεται ἡ γενίκευσί τους. Ἡ συμπληρωματικὴ συνεπῶς ἀσφάλισι ζωῆς ἀνήκει στὸν τομέα τῆς ἰδιωτικῆς ἀσφαλίσεως καὶ ἀνάγεται στὴν ἀποκλειστικὴ πρωτοβουλία τῶν διαφόρων ἀτόμων, ἢ ομάδων ἀτόμων, ποὺ θὰ μποροῦν νὰ διαθέτουν τὶς δαπάνες τῆς ἀσφαλίσεώς τους. Ἡ ἰδιωτικὴ ἀσφάλισι προσφέρει κάθε περίπτωσι ἀσφαλιστικοῦ συνδυασμοῦ, εἴτε γιὰ σύνταξι πρόκειται εἴτε γιὰ ἐφ' ἅπαξ καταβολὴ καὶ μπορεῖ νὰ ἀνταποκριθῆ στὶς μεγάλες ἢ μικρὲς οἰκονομικὲς δυνατότητες αὐτῶν ποὺ πρόκειται νὰ ἀσφαλιστοῦν.

Οί δυσκολίες

ὼς θὰ συνέβαινε ἂν στὰ γραφεῖα ἐνὸς Ἀσφαλιστικοῦ Ὄργανισμοῦ συρρέανε χιλιάδες ἄνθρωποι ἀποφασισμένοι ν' ἀσφαλίσουνε τὴ ζωὴ τους μὲ ἓνα ὁποιοδήποτε τύπο ἀσφαλείας ζωῆς, ἢ καὶ μὲ μικτὴ ἀσφάλεια; Γιατὶ ἂν οἱ στατιστικοὶ πίνακες τῆς θνησιμότητος λύσανε θεωρητικὰ ἓνα πρόβλημα, τὸ κεφάλαιο πού θὰ πρέπει νὰ διαθέτῃ ὁ ἀσφαλιστικὸς ὀργανισμὸς γιὰ ὁποιαδήποτε ἀσφάλισι θ' ἄγγιζε ἀστρονομικοὺς ἀριθμούς, πὺ σημαίνει πὺς δὲν θὰ μπορούσε νὰ ἐξευρεθῆ ποτέ. Γιὰ τοῦτο ἐπινοήθηκε τὸ σύστημα τῆς ἀντασφαλίσεως. Ὁ ἀσφαλιστικὸς ὀργανισμὸς πὺ σᾶς ἀσφαλίζει καλύπτει ἓνα ἐλάχιστο ποσοστὸ τοῦ κινδύνου καὶ τὸ μεγάλο ποσὸ τῆς ἀσφαλίσεως καλύπτεται μὲ ἀντασφάλισι. Ὁ ἀπευθείας συναλλασσόμενος ὀργανισμὸς μὲ τὸν ἀσφαλιζόμενο ἀντασφαλίζει σ' ἄλλον ὀργανισμὸ τὸ μέγιστο μέρος τοῦ ποσοῦ τῆς ἀσφαλίσεως. Ἀλλὰ καὶ ὁ πρῶτος πὺ ἀντασφαλίζει, ἀντασφαλίζεται κι' αὐτὸς σὲ ἄλλον, κι' ὁ ἄλλος σὲ ἄλλον κι' ἔτσι ὁ κίνδυνος κατανέμεται σὲ ἓνα ἀπίθανο πλῆθος. Ἐν θελήσῃ κανεῖς νὰ ἔχῃ ἓναν ἀκριβολόγο ὀρισμὸ τοῦ τί εἶναι ἀντασφάλισις θὰ ἔλεγε χωρὶς φόβο ν' ἀστοχήσῃ πὺς «Ἡ ἀντασφάλισις εἶναι ἡ κονιορτοποίηση τοῦ κινδύνου». Διαφορετικὰ ἂν ἔλειπε αὐτὴ ἡ δυνατότητα τὸ ἀσφαλιστικὸ ἔργο θὰ ἦταν ἐγχείρημα χιμαιρικό. Ζωὴ στὴ χώρα τῶν ὀνείρων καὶ τῶν θαυμάτων.

Παρ' ὄλο τὸν πραγματισμὸ τοῦ νόμου τῶν πιθανοτήτων γιὰ τὴν ἀσφάλεια ζωῆς καὶ παρ' ὄλη τὴν κονιορτοποίησι τοῦ κινδύνου γιὰ ὄλες τὶς ἀσφάλειες, οἱ κίνδυνοι δὲν περιορίζονται σ' ὄσα μνημονεύθηκαν.

Τὸ πνεῦμα τοῦ κακοῦ συνακολουθεῖ τὸν ἄνθρωπο. Ἡδονίζεται νὰ ξεγελαῖ τὸ συνάνθρωπό του, ἠδονίζεται νὰ ἀσφαλίζει ἕνα ἀκίνητο, ἕνα ἀγαθό, σχεδιάζοντας ταυτόχρονα νὰ εἶναι καὶ ὁ ἐμπρηστής του. Καὶ πολλὲς φορὲς τὸ πετυχαίνει σκηνοθετώντας ἀριστοτεχνικὰ τὸ ἄλλοθι. Τότε οἱ ἀσφάλειες πληρώνουν μιὰ βρώμικη ἐπιχειρηματικὴ δραστηριότητα.

Ἐπάρχει μιὰ παροιμία ποῦ λέει πὼς ὄποιος θελήσῃ νὰ κάτση σὲ δύο καρέκλες θὰ πέσῃ κάτω. Οἱ πολυμήχανοι ὄδυσεῖς εἶχαν σκεφθῆ πὼς ἢ ἀσφάλεια ζωῆς ἐπὶ δύο κεφαλῶν βοηθᾷ τὴν ἀμαρτωλὴ ἐπιχειρηματικότητα. Τὸ ἀποτέλεσμα πολλὲς φορὲς ἦταν ἢ μία ἀπὸ τὶς δύο κεφαλὲς νὰ βρεθῆ σὲ βάραθρο καὶ ἢ ἐπιζῶσα κεφαλὴ νὰ εἰσπράττῃ ἀσφάλεια. Ἡ ἀσφάλεια ζωῆς ἐπὶ δύο κεφαλῶν καταργήθηκε, ἀφοῦ οἱ περιπτώσεις δὲν ἦταν λίγες ποῦ ἢ μία κεφαλὴ συνωμοτοῦσε κατὰ τῆς ἄλλης καὶ κάποτε ταχύτατα τὴν ἔβγαζε ἀπὸ τὴ μέση.

Θὰ μπορούσε νὰ γραφῆ ὄλόκληρος τόμος γιὰ τὶς δυσκολίες ποῦ ἔχουν τὴ ρίζα τους στὴν ἀνθρώπινη πανουργία. Ἄλλὰ οἱ δυσκολίες δὲν ἐξαντλοῦνται σ' αὐτὴ μονάχα τὴν περιοχὴ. Ὅσοι πιστεύουν πὼς ἢ ἀσφαλιστικὴ ἐπιχείρησι δὲν ἔχει δυσκολίες, αὐτογενεῖς μάλιστα, πλανιοῦνται. Ἐχει καὶ πολλὲς. Εἶναι θέμα ποῦ ἀπαιτεῖ καὶ ἐξαιρετικὴ γνῶσι καὶ πλουσία ἐμπειρία. Βέβαια καὶ τὰ δύο ἀποκτῶνται. Ἄλλὰ μὲ μόχθο καὶ βαρύτατο τίμημα. Ἡ «Ἐθνικὴ»

καὶ ἀσφαλιστικὴ σοφία διαθέτει καὶ ἐμπειρία χωρὶς προηγούμενο, καὶ μέσα.

Ἔχει λεχθῆ πῶς ἡ σύνδεσις τῆς μὲ τὴν Ἑθνικὴ Τράπεζα ἀσκεῖ ψυχολογικὴ ἐπίδρασι στοὺς συναλλασσομένους μὲ τὴν Τράπεζα πού τοὺς κατευθύνει πρὸς τὴν «Ἑθνικὴ». Ἄλλ' εἶναι τάχα ἄτοπο ὁ διαθέτων τὰ κεφάλαια πού δίνονται ὡς δάνεια νὰ εἶναι ἀσφαλισμένα ἐκεῖ ὅπου ἡ Τράπεζα αἰσθάνεται μεγαλύτερη ἀσφάλεια; Εἶναι δυνατόν ν' ἀμφισβητήσῃ τοῦτο τὸ δικαίωμα σὲ κάθε ὄργανισμὸ πού ἐπενδύει κεφάλαια; Ἡ εἶναι περισσότερο ἀπὸ δικαίωμα καὶ εἶναι χρέος. Ἄλλωστε ἡ ἐξέλιξι τῶν μεγάλων ξένων ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν ἀπέδειξε ὅτι οἱ τράπεζες ἔχουν ἐξάρτησι ἀπὸ τὸ ἀσφαλιστικὸ κεφάλαιο καὶ ὄχι οἱ ἀσφαλιστικοὶ ὀργανισμοὶ ἀπὸ τὶς τράπεζες.

